

РІК XLVI Ч. 7

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1989 — JULY-AUGUST

No. 7, Vol. XLVI

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

РІК XLVI Ч. 7 ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1989 — JULY-AUGUST No. 7, Vol. XLVI

ЗМІСТ

У.Л.: "Питань більше, ніж відповідей..."	1
Ю. Клен. Прокляті роки	1
Є. Сверстюк. Дерево. Село Варварівка	2
Життєвий шлях І. Гончара. І. Чабан	3
І. Гончар. Чарівна душа народу	5
П. Мовчан. Що попереду жде нас.	10
Обіцянка.	11
І. Савицька. Дівчатко з гривкою	11
П. Мовчан. Відвологло, "Було" — "Немає"...	12
Болючий розрахунок з минулим. А.Г.Г.	13
...Бо Петруньо живий!	13
Калейдоскоп жіночого життя. Х. Годів-Юзич.	17
...Із листів з України	18
Х. Навроцька. Повінь.	19
Курси і заняття в УМ	20
Листи до редакції	20
І. Чайківська. Володимир Титла	21
Практичні поради	21
Our Life	
І. Kurowyckuj. CFWC Convention	22
Stand up and be counted	24
The Ukrainian Museum a cultural experiance	26
Courses and workshops at the U.M.	27
Харчування. Х. Навроцька	28
Дописи	29
Пожертви	32
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36
Загальні збори	36

Редактор — Уляна Любович
Редактор "Our Life" — Марта Бачинська

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
РЕДАКЦІЯ/АДМІНІСТРАЦІЯ
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 533-4646 Ред.: (212) 674-5508

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 228-0110

На обкладинці: Едвард Козак. Пшеницю жала
Our cover: Edward Kozak's "Harvest"

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1988 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

Головна Управа СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська, Іванна Рожанковська

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак	— голова
Іванна Ратич	— 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Любомира Артимішин	— протоколярна секретарка
Марія Томоруг	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі	— англомова секретарка
Александра Кіршак	— скарбничка
Марта Данилюк	— фінансова секретарка
Ірина Куровицька	— вільний член
Рома Шуган	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак	— музейно-мистецька
Ольга Тритяк	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стилендій
Ірина Чайківська	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Лончина	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Лєся Гой	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Татіяна Рішко	— Нью Джерзі
Ірина Свистун	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чикаго
Лідія Фицалович	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук	— голова
Евгенія Новаківська	— членка
Александра Качмар	— членка
Анна Рак	— заступниця
Евгенія Івашків	— заступниця

Люїза Сакс — парламентаристка

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W 2

АВСТРАЛІЯ:

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug. by UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE INC. 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003.

Postmaster: send address changed to OUR LIFE
108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

ПРОКЛЯТІ РОКИ

Події в Україні, а теж у цілому Радянському Союзі ставлять щораз то нові питання перед нами. Одним з таких, які особливо непокоять це питання: ЩО ДАЛІ?

Досвіди минулих літ непокоять, кажуть бути осторожними! Але хвиля відлиги, "перестройки" пориває людей, каже говорити, писати про минуле, заповнювати білі сторінки історії! Ми не можемо осуджувати тих, які бояться, (бо напевно такі є) бо живучи у вільному світі не можемо вповні вчутися у те, що переживав наш нарід впродовж десятиліть, а що вплинути мусіло на їхнє світовідчужання. Рівночасно у нас будиться небувалий подив для тих хто пише, говорить, організує мітинги, домагається вяснення минулого, а теж нового напряму для майбутнього.

Подивляємо і милуємося особливо виступами молодшого покоління. Звідкіля така свідомість національної приналежності! Поети, літератори, промовці! Звідкіля у них таке глибоке знання рідної історії, літератури, відомості про те, що діялося в минулому!

Наголовок цієї статті взяли ми із тексту статті Оксани Пахльовської п.н. "Старт з руїни космодрому", точніше кажучи з останньої частини цієї статті. Друкувалася вона у чотирьох числах органу Правління Спілки Письменників України *Літературна Україна* (ч. 29, 30, 31, 32 за 1989 р.).

Не маємо наміру, ані можливості передати тут зміст статті, незвичайної не тільки шириною тематики, глибиною сміливих думок, а теж непересічною формою вислову. Ця стаття якраз підтверджує, що наш нарід не закріпив духово, не відучився думати приймаючи готові тези пропоновані режимом, а молоді покоління (до якого треба зачислити авторку) визначається глибоким знанням, ерудицією, шириною поглядів!

Причиною "гласности" грізна економічна й екологічна ситуація в Радянському Союзі. Ми свідомі, що народні рухи, проблема національна виринула тільки тому, що не можна було у сучасній хвилині обмежувати свободолюбні народи, не можна надто жорстоко гасити збуджені національні почуття, домагання тощо. Але одне певне, яка б не була відповідь на питання "ЩО ДАЛІ?" цього що вийшло на поверхню бурхливого національного руху, цього що написано в пресі, журналах, книжках, не можна буде повернути, замазати так, як це роблено впродовж десятиліть. А одним з тих чинників, які задержать у пам'яті і свідомості те що вийшло на яву впродовж останніх років, це те, що порвалася залізна занавіса, а засоби комунікації поширюють на весь світ вістки про те, що діється всередині країни. Значіння має теж зворотний напрям вісток: в Радянському Союзі мешканці знають тепер більше про те, що діється у світі, про те який він є цей "вільний світ".

Блажен, хто гордо кинув рідний край
І з посохом в руці пішов шукати
На чужині незнаний дальний рай,
Куди веде його весна крилата.

Та тричі той блажен, який за чай
І хліб теж не схотів себе продати,
Але минаючи тропу розлук,
Зостався, щоб zazнати хресних мук...

Пригадую підвал чека в Полтаві,
Де я колись години три чекав
Лилось крізь шиби світло золотаве
І я затерті написи читав
На вапні стін... Ніхто у книгу слави
Тих смертників імена не писав,
Що звідси тим, які живуть на світі,
Свої останні креслили привіти:
Чекаю розстрілу — Петро Палій.
— Сьогодні вмру за тебе, мій народе.
Іван Мензик — Кінець. Нема надій.
Прокляття шлю катам — Василь Макода.

Живіть і не зрікайтесь гордих мрій,
О ви, кому ще світить сонце вроди!
Михайло В'юн — Марусі мій уклін.
Іду на смерть. Манюра Валентин.

Високий мур чекістської в'язниці
Тоді мене на місяць поріднив
З гуртком людей, що в них серця, як птиці
Летіли до невиданих раїв,
Дарма, що смерти холод їм в зиниці
Уже блакитну вологість улив.
Було нас шістдесят і наші співи
Цвіли як у саду куркульським сливи.

Здавалось, що спадала з душ кора
І сріблилась біла деревесина,
Коли, мов грім лунало "не пора"
І в такт здригнулися в'язничні стіни:
Веселий бог виплескував з відра
Злотавий плин, чистіший від бурштину.
Та завжди вправи ті, мов чорний квіт,
Урочисто вінчав нам "Заповіт".

І тут постає і для нас завдання: сприяти тому двонапрямному рухові, старатися пізнати краще життя в Україні, умовини в яких ростуть, виховуються, живуть наші земляки, а теж дати їм можливість пізнати вільний світ.

Поставмо і перед собою питання: яка наша роль у сьогоднішній ситуації? Що ми повинні зробити для добра нашої батьківщини, наших земляків, які хоч далекі в просторі, а для нас близькі!

У.Л.

ДЕРЕВО

Змалку

він любив малювати пейзаж
з розлогим сухим деревом

Але йому казали

що справжній художник
малює буйне зелене дерево

Він задумався

заслухався в пісню давнини
і почав прозирати
пору молодості й весни
коли це дерево
в повені сил
шуміло і жило
на лютих вітрах часу.

В його серці ожив

солодкий біль борні
хміль старого червоного вина

і глибинним голосом ества

душа заспівала

на повен голос
свою урочу пісню.

Геній з ласки Божої

Перо літало

по білим папері
не відаючи що творить

Він поглядав на доли

юним творцем легенди
Пророком Минулого

Прийдешне було йому закрите

Зачарований

вдивлявся у вічну ріку
з ожилих верховіть дерева
і не бачив
що воно справді пускає памолоди
і трепетно чекає

на свого генія Любові і Віри
Пророка Майбутнього

Він був дивним

слабким

перельотним птахом

його життя струменіло

хімерним тремтінням

срібної павутинки на сонці
тонкої струни

яка жила доки бриніла
творила веселу мелодію

Високо занесений вітром часу

птах перельотний

прощально змахнув крилом
загубив своє дерево

І рятівний дзвін джерела

Ю. Логвин

Бездомним і хворим

вдивлявся з чужої далини
в непривітні пустельні дороги
і розгадував у маленькому велику Тайну

І лише коли зависав

роздвоєний

між небом і землею

то його крила мерехтіли

таємним відблиском світу іншого

потім опускались у вирії

в невимовному світлі Вічного Міста
і блякли

СЕЛО ВАРВАРІВКА

Поле бою не родило тридцять літ.

Поле бою ще боліло тридцять літ.

І мовчало перед небом як граніт

І носило слід запеклий мертвий слід.

Скільки доль і скільки цвіту тут було

Тут сплелось в чорнім вихрі-полягло!

Догоряє-вигасає в білі дні

А ночами ще вертається вві сні.

І землі тут ні забути, ні сховати.

Ніби свідок і учасник, ніби гать.

Все німіє і не сміє тут рости.

Тільки терня і похилені хрести.

Але люди сіють знов і хочуть жнив —

призабули, повернулися до нив.

Бо людина на землі іде на все,

І людина на землі усе знесе.

2. VI. 81

(Із збірки поезій, яку приготував до друку Об'єднання
Письменників "Слово").

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ІВАНА ГОНЧАРА

Іван Гончар народився в 1911 р. в селі Липянці, колишнього Чигиринського повіту, в багатодітній сім'ї Макара і Агафії Гончарів. Дитинство майбутнього мистця проходить в мальовничій місцевості, де життя переплітається із бережливо дотримуваними народними звичаями. Колядки і дитяча пальба на Водохреща, гагілки, весілля в родині, яке відбувається за старовинними традиціями, — глибоко западають в дитячу пам'ять. Малий Івась любить ліпити з глини маленькі скульптури своїх дитячих друзів, а згодом, ходячи до церковно-приходської та земської школи захоплюється малюванням, одержує подяки, грамоти за участь в художніх виставках. Після закінчення семирічки в 1927 р. вся сім'я готує Івана в дорогу, до Києва на навчання в художньо-індустріальній школі. Брат шие черевики, мати — одяг із полотна, який сама й виткала, сестра вишиває сорочку. Іван пильно взявся до праці, вивчає малювання, креслення, рисунок, скульптуру, відвідує концерти, театр, лекції з історії та етнографії в Академії Наук. Мешкав Іван у Максима Борисовича Коросташа, який був членом етнографічної комісії при Академії Наук, та збирачем музичного фолкльору. Він знайомить Івана зі своїми друзями — Климентом Квіткою, вченим — етнографом Данилом Щербаківським, поетом Миколою Вороним, Оленою Пчілкою, яка сказала пам'ятні слова: "Щоб ти завжди пам'ятав, кому і чому служиш як мистець". Вечорами точилися довготривалі бесіди про майбутнє української культури, мистецтва. На канікулах, вертаючись в рідне село, Іван багато малює, вечорами ходить до "Просвіти", захоплюється вечірніми концертами своїх ровесників. Під кінець навчання Іван знайомиться із відомим майстром Ю. Білостоцьким.

По різному складалося життя в останні роки навчання. Треба було залишити гостинний дім Максима Борисовича, прийшлося доробляти собі вечорами на станції, часом в голоді і холоді, без даху над головою. Зате була скульптурна майстерня із досвідченим вчителем Ю. Білостоцьким, були лекції "українського Чюрльоніса" Ю.С. Михайліва та керівника майстерні В.В. Климова, був чудовий друг Толя Білостоцький, який потім став славним архітектором і бандуристом, організатором аматорських капел із незрячих.

Колективізація в 1929 р., з її відомими трагічними наслідками, не оминула і родину Гончарів. Іван Макарович згадує:

"Якось батько зібрав нас, хлопців і каже, що заради нашого майбутнього йде одним із перших до колгоспу і здає усе, що треба. Пам'ятали ми всі, як батько ревно плакав, коли згадав вихоханих із старшим сином Грицьком коней. Тодішній маленький колгосп, а точніше Товариство спільної оброб-

ки землі (ТСОЗ), складався буквально з кількох заможних сімейств, які не з радістю прийняли нове поповнення, тобто батька мого, що був їм нерівня. І ось вирішили вони позбутися нового члена ТСОЗу, отруївши коней мідним купоросом. Тут же звалили все на батька. Ніхто не розбирався, заарештували тата, протримали в районі чотири доби. Я пишу заяву голові ТСОЗу Панасові Гончару про негайне звільнення батька, бо це наклеп, про його чесність підпишеться все село. Після того батько прийшов додому геть посивілий. Насправді скоїв злочин Микита Халат, котрого пізніше заарештували й покарали. Згодом ТСОЗ розформували й утворили артіль імені С. Кірова.

Невеселі були в мене канікули...

В 1930 році Іван Гончар, наперекір задумам продовжувати навчання в кіноінституті, починає вчителювати в селі Васильків. Невдовзі повертається до Києва, працює на заводі "Більшовик" помічником художника, і знову ж наперекір своїм зацікавленням поступає вчитись в Інститут агрохімії та ґрунтознавства, який успішно закінчує в 1934 році. В цей час він поважно займається скульптурою. Під керівництвом відомих майстрів, Пивоварова і Білостоцького, виготовляє цілу галерею скульптурних портретів, за що й одержує диплом скульптора.

Звання скульптора допомагає одержати майстерню на території Лаври, в лівому притворі Успенського Собору, де І. Гончар виконує скульптури для історичного музею, а в думках виношує нові пляни, готується до нових виставок в тому числі ювілейної, Шевченківської. В цей час починає свою Шевченкіану скульптурою "Тарас — водоноша", про яку Олександр Довженко сказав йому: *"Молодець! Це справжній витвір мистецтва"*. Життя потроху налагоджується, мистець одержує нарешті скромне, але своє помешкання, у нього гостюють матір, батько.

Почалася війна... Перебуваючи у війську, мистець — за його словами — пройшов усю Україну. Ось як він згадує ті часи:

"Що спонукало мене до збирацької діяльності, до створення колекції унікальних експонатів, а згодом до історико-культурного й етнографічного будинку — музею? Найперше любов до народногс мистецтва, що жила в мені з дитинства. А безпосереднім поштовхом була війна. Я пройшов усю Україну, і в кожному селі, в кожному містечку бачив безліч чудових речей, понижених фашистами. В одному селі між Білгородом і Харковом таке зобачив. Цілісеньке село знищене. Якимось чудом залишилась стояти одна стіна хати, а на ній — портрет Т. Шевченка, оздоблений рушником. Мені мимовол пригадалися страшні пожарища війни, у яких гинули

люди, міста і села, скарби народної культури. Будучи учасником війни, офіцером Радянської Армії, я як художник розумів вартість тих скарбів для народу і глибоко сумував з приводу тих непоправних втрат. І вже в ті суворі часи в мене зародився задум збирати мистецькі скарби народу. Я поклявся, що як лише закінчиться війна і зостануться живим, то наскільки вистачить моїх зусиль і коштів, — буду збирати зразки народного мистецтва, для власної творчості та популяризації серед народу."

Після війни Іван Гончар повертається до Києва. Тема війни, як відгомін давніх боїв у творчості скульптора. — "Прапор перемоги над Берліном", "Боєць виносить з поля бою раненого побратима", "Клятва" і інші. П'ятдесяті роки знаменні серією скульптурних портретів — І. Сковороди, О. Гончара, А. Малишка, Л. Українки, М. Лисенка, М. Коцюбинського, М. Заньковецької. А ще сокровенне — мистець знову передумує, перечитує і продовжує свою Шевченкіану новими творами — "Шевченко — художник", "Кобзар", "Кобзар — бандурист".

Іван Гончар в 1956 року починає їздити містами і селами України змальовувати, описувати, збирати, рятувати твори старовинного національного мистецтва. На Поділлі рятує від знищення гончарні горна з XVII ст., в Чернігові малює краєвиди міста, дістає букіністичну літературу, на Гуцульщині народний одяг, славнозвісні писанки, ліжники, вироби мосяжників. Пошуки етнографа не виключають творчої праці. Виникає чудовий портрет Бориса Гмирі, особистого друга мистця. І знову дороги на Полтавщину, і щасливе повернення із бібліотекою унікальних книг із українознавства. Іван Макарович пристосовує свій будинок для створення в ньому історико-етнографічного музею, який відвідують тисячі людей, більше як із п'ятдесяти країн світу. Він поповнює свою колекцію, укомплектовує. Збирає найтипівіші зразки музичних інструментів — ліри, цимбали, бандури, кобзи. Зразки зброї — козацька шабля, келепи — зброя гуцулів, козацькі пістолі XVII ст., топірці, полковничий пірнач, козацькі порохівниці... І в скульптурі козацька тематика — І. Сірко, Кривоніс, Наливайко, Сагайдачний, Гонта, Залізняк. І знову дороги, дороги до свого народу по забути скарби для допомоги у вивченні і збереженні.

У 1960 р. Іван Гончар одержує звання заслуженого діяча Мистецтв України. Виставки, його кращі роботи в музеях Києва, Львова, Москви, Харкова, Польщі, Чехословаччини, Фінляндії, Китаю. Про нього створюють фільм — "Соната про художника", де звучать слова самого Івана Макаровича про скарбницю українського народного мистецтва.

Патріота, громадянина, мистця Івана Гончара непокоїть відношення до народного мистецтва — скарбів минулого і справ сучасних. Етнографа Івана Гончара турбує стан музеїв України, в яких експонати зберігаються в невідповідних умовах, а керівники, — часто люди далекі від розуміння мистецтва.

*Садок перед домом-музеєм Івана Гончара
Garden in front home/museum of Ivan Honchar.*

Навчальні заклади не забезпечують виховання спеціалістів на належному рівні, професіональне мистецтво губить національний характер, а невміло керовані новостворені організації масово виготовляють безликі речі, страшні своєю безвартістю.

Мистець виготовляє шістнадцять історико-етнографічних альбомів, в яких збирає документальні фото із різними зразками народного вбрання. Над ними він дбайливо працював на протязі двадцяти п'яти років. В музеї Івана Гончара зібрано близько п'ятьсот зразків національних костюмів усіх регіонів республіки, понад 800 рушників та десятки тисяч інших унікальних різножанрових експонатів — шедеврів народного мистецтва України. Тяжко повірити, що й сьогодні це все ще приватний музей.

* * *

Я мала щастя весною 1971 року прийти на вулицю Наводницьку, до будинку, де проживає Іван Макарович Гончар. При вході схилилась перед кали-

Скульптури перед входом до музею І. Гончара. Справа Б. Хмельницький, на другому плані І. Гонта.
 Sculpture at the entrance to the museum of I. Honchar. Fr. r. Bohdan Chmelnytskyi: on the second plane I. Gonta.

ною, яка обплітає хвіртку, пройшла і подивилась в суворі обличчя Богдана Хмельницького та Максима Залізняка, скульптури яких стоять обабіч. Потім вузькими східцями за гостинною рукою господаря в кімнати, сповнені святкової тиші, де розміщені невмирущі скарби. Час, проведений в цьому домі, в присутності Івана Макаровича Гончаря, я вважаю за

дарунок долі. Це зустріч з минулим, це надія на майбутнє.

Ірина Чабан

Джерела: Володимир Качкан "Ключі до скарбів". Жовтень. 1989, січень.

Нижче подаємо розповідь Івана Гончара, яка уможливить зрозуміти його духовий світ.

ЧАРІВНА ДУША НАРОДУ

ІВАН ГОНЧАР

Помірковане підсоння України, чарівна природа, бурхлива героїчна історія нашого народу сформувала поетичну й героїчну душу його, яку він виявив у своїй безмежно багатій, розмаїтій творчості.

Наш народ так любив поезію, що жодного дня не був без неї, усі клітини його свідомого життя пройняті поезією.

Нема предмета — від ложки і писанки, до великої будівлі — який би не був по-мистецькому оздоблений, як не було й дня, свята чи події в родинному житті неспоетизованих. Усе життя — від народження до смерті українця супроводжувала поезія, навіть умирав він поетично, не було такого небіжчика, якого не оплакано народним голосінням, своєрідним народним реквіємом аж до могили. Коли не було рідних, голосили найняті чужі люди... І труну пускали в могилу не абияк, а тільки на вишиваних рушниках.

Тому й не дивно, що український народ називають народом-поетом, народом-співцем.

Щоб глибше зрозуміти ціну і вартість мистецької

Фрагмент музею І. Гончара.
 Fragment of museum of I. Honchar.

культури нашого народу, треба сказати кілька слів про нашу народну культуру, частиною якої і є народне мистецтво. Пісня і рушник, дума і музика, танок і барвисте вбрання, гумор і малярство — усе єдине ціле, що створювало неповторний національний образ нашого народу, як і кожної нації.

Цільний образ нашої народної культури можна спостерігати під час видатних подій побуту, скажімо, "весілля", яке можна без перебільшення назвати народною оперою, що виконується протягом тижня в супроводі всіх проявів української національної культури.

Поєднується в цій опері пісня, музика і танок, що на тлі декорованої народним мистецтвом хати в найбарвистішому національному вбранні її учасників являє собою по-суті неперевершену за красою побутову картину. Кожний прояв народної творчості тут був неподільний в своїй взаємодії.

Тут ми почуємо пісні дружок і бояр, хоріві пісні всіх учасників весілля, а також сольні співи світилок і свашок, троїсту музику, жарти, приказки, звичаї, танок, гру кобзарів і лірників. На стінах хати побачите найкращі килими та рушники, під якими красуються барвисті картини з народного життя, історії, неповторні "Мамаї", народні образи. На різьблених мережаних мисниках художньо розмальований посуд, а на столі пишні скатерки, весільний ритуальний посуд: розмаїті ведмедики для горілки, дерев'яні розмальовані миски для короваю, макітри, тощо, глечик зі свіжою зажженою. Вбрання на учасниках вишукане, мальовниче до екзотики, почуєте гучну, задушевну, ласкаву мову.

На превеликий жаль, не всі наші діячі це розуміють. Тому в нас не вивчають народної мистецької спадщини не тільки в загальноосвітніх школах, а й там, де воно мусить бути в основі навчання: в художніх школах, спеціальних технікумах та навіть у вищих художніх закладах. Зневажливе ставлення до

народної мистецької культури спричинилося до того, що вона почала скрізь зникати, занепадати, а наше професіональне мистецтво, яке перестало живитись народним, втрачає по суті національний вигляд, по суті найголовнішу ознаку справжнього мистецтва. Замість справді народних виробів стали поширюватись вироби стандартні, фабричні, міщанський мотлох або іноземний ерзац гіршого гатунку.

По суті ж, тільки яскраво виражене національне мистецтво є справжнім мистецтвом, бо воно і є складовою частиною загально-людського інтернаціонального мистецтва.

Таким мистецтвом було і велике мистецтво Єгипту, і античне мистецтво, що виросло з народного мистецтва Греції — передмікенської культури, якій дорівнює наша трипільська культура, таким було мистецтво італійське, французьке, іспанське, — усіх народів світу.

Отже, суспільство, яке не культивує і не береже віковичних надбань культури свого народу, приречене на деградацію, на виродження, воно ніколи не виявить прогресу, не досягне розквіту.

Кожна нація світу за довгі віки свого існування створила, випестила своє національне дерево життя. Таке національне дерево культурного життя має і наша прекрасна Україна. І тільки тоді, коли ми вважатимемо культурну спадщину нашого народу корінням і стовбуром нашого духовного життя, зарясніють майбутні мистецькі урожаї. Вони цілком залежать від нашого догляду, від культивування цього дерева життя. Звичайно, кожне дерево може всохнути без догляду, ще прикрише, коли трапиться натуральній свині підрикти глибоко йому коріння, поживитись його плодами — тоді дерево може зовсім зникнути.

Не треба забувати й про те, що жодне дерево не може рости без ґрунту, який його живить. Таким ґрунтом для дерева культури є глибоке минуле

*Фрагмент музею І. Гончара.
Fragment of museum of I. Honchar.*

народу, а найголовніше — рідна мова народу, що лежить в основі всякого культурного життя.

Мова є першим мистецьким витвором народу. За довгі віки своєю рідною мовою народ створює десятки тисяч народніх пісень, дум, приказок, байок, казок, легенд, мітів, разом з цим неоцінені скарби народного мистецтва.

Вони також є безпосереднім плодом творчості нашої мови, як думала людина, так і висловлювала свою думку, так і творила.

Українська мова є по суті тим ґрунтом, на якому виросла вся наша культура, наше національне дерево життя.

Тепер ви можете зробити висновок, що за жалюгідний вигляд має на цьому тлі псевдонаукова ідея деяких "мислителів" про злиття національних мов у якусь одну мову. В радянському союзі рекомендується всі мови змінити однією вже існуючою і також національною.

Поруч з цим "мислителі" базикають про небувалый розквіт національних культур. А запитайте того "мислителя": звідки ж візьметься національна культура, звідки виросте її багатство, коли немає національного ґрунту, тобто мови! Та нема і всіх інших передумов для національної культури!

Тому то й не диво, що всі найвидатніші політичні діячі, діячі культури всього світу найбільшого значення надавали національним мовам, як першоджерелу світової інтернаціональної культури!

Отже, наша українська мова — це є наш найдорожчий скарб, яким мусимо над усе дорожити, який мусимо берегти, бо без мови ми не є народ, як національне ціле.

Багато зробити для свого народу, бути продовжувачем його національного життя можна тільки тоді, коли полюбити його, як рідну свою матір! Так полюбити свій народ можна тільки тоді, коли глибо-

*Фрагмент музею І. Гончара.
Fragment of museum of I. Honchar.*

ко його пізнаєш, пізнаєш його географію, історію, його культуру, мистецтво, його традиції, його долю, тоді мине потреба агітувати вас не цуратись своєї мови, тоді ви самі будете завзято її відстоювати, самі будете за неї агітувати, бо глибоко зрозумієте її цінну для національного, отже і для інтернаціонального прогресу.

Але людина тільки через глибоке пізнання самого себе, свого народу, своєї нації найбільше пізнає світ, тобто інші народи, у житті і творчості яких є багато спільного. Виховавши любов до свого рідного, вона глибше пізнає вартість інших народів.

Немає сумніву, що люди, які зневажають, нехтують нашу рідну українську мову, історію, традиції, творять зло не лише кожному з нас, не лише нашій нації, а творять світове зло, бо вони зневажають складову частину інтернаціоналу, який складається з окремих націй.

*Фрагмент музею І. Гончара.
Fragment of museum of I. Honchar.*

Фрагмент музею І. Гончара.
Fragment of museum of I. Honchar.

Наївно-хитра ідея про двомовність українського народу ще сміхотворніша, бо веде до тої самої мети, залишаючись тільки переходовим періодом, адже людина двома мовами не говорить ...

Ідея про одномовність у Радянському Союзі та про двомовність українського народу збігається з тенденцією деяких "теоретиків" позбавити український народ можливості пізнати самого себе — свою історію, культуру, традиції, свою долю з тим, щоб прищепити йому байдужість, а то й зневагу до свого рідного і цим позбавити його найголовнішої основи життя й розквіту — патріотизму, національних гордощів, самозахисту.

Отже, бути вірними синами і дочками свого народу, бути творцями його долі, вершителями його розквіту можна тільки тоді, коли глибоко впізнаєш свій народ, а впізнавши полюбиш його.

Мистецькі скарби нашого народу, які я зібрав з усієї України, допоможуть вам познайомитись з мистецькою культурою його. Культура ця безмежна, багата, різнобарвна, розмаїта, високомистецька, волелюбна.

Досліджуючи її довгі роки, я в цьому переконався на конкретних витворах, аналізуючи її розвиток, закономірність, характер.

Ось про цей характер і хочеться сказати кілька слів.

Український народ прожив багату і бурхливу історію на лоні соняшної мальовничої природи, жити йому довелося на роздоріжжі, через яке проходило багато різних народів і племен, рухались вони зі сходу на захід і з заходу на схід, з півдня на північ і з півночі на південь. Майже кожен з них зазіхав на нашу багату землю. У таких тяжких складних умовах нашому народу доводилось віковично захищати свою волю від ворожих зазіхань, доводилось бути й поневоленими.

Боротьба за свою волю виховала в нашого народу найяскравішу, найхарактернішу традиційну рису — волелюбність. Ця риса спричинилась до того,

що вже в кінці 16-го століття на Україні здійснювалась найперша в той час демократія. Це виявилось навіть у війську, у козацьких рядах, на яких вільними голосами обиралось усе керівництво від сотника до гетьмана, і то тільки на один рік. Запорізька Січ стала найміцнішим bastіоном демократії та свободи не тільки в себе а й для сусідніх народів.

Вихований у волелюбному дусі, український народ пронизав і всю творчість волелюбним характером.

Не раз втрачаючи волю, незалежність, він тужив за нею і цю тугу та боротьбу за волю відтворив у всіх проявах своєї творчості — у безмежному морі задушевних пісень, дум, легенд, у малярстві, вишивці, гончарстві, ткацтві, тощо. Особливо любовно оспівував він і своїх національних героїв, на яких так багата була Україна.

У піснях наших і думках ви відчуєте багато оптимізму, навіть у сумних піснях, де змальовано горе, немає безнадійності. Тут швидше маємо гумор крізь сльози.

В образотворчому мистецтві, у вбранні помітите перевагу теплих та гарячих відтінків, їх високомистецьке споріднення, а це енергійніше впливає на емоції. Всюди багато червоного кольору, як кольору радості, кольору волі, багато оптимістичних барв та форм.

Запорожці — найбільші у свій час носії волі — кохалися в червоному кольорі. Вбравшись у червоні жупани, мали червоні штани, на шапках червоні шлики, навіть червоною китайкою накривали труну померлого товариша.

А пригляньтесь до народного українського вбрання, в ньому переважає червоний колір. Червоне намисто, червоні стрічки, червоні корсетки, червоні плахти, крайки, нарешті червоні чобітки. А безмежне багатство наших рушників орнаментувалось чи декорувалось переважно червоними нитками. Оце і є кольори радості, кольори волі.

Коли до цього ще додати інші високомистецькі

риси нашого народного мистецтва, як от колоритність, вдале сполучення кольорів і тонів, ніжний тонкий смак, то матимемо збірність тих високих рис, які характеризують наше народне мистецтво.

Все, що ви бачите перед собою — вишивані і ткани рушники, скатерки, картини, образи, мальовниче гончарство, вбрання — усе це та сама чарівна поезія нашої пісні, нашої думи, заспівана розмаїтими засобами, засобами вишивки, ткацтва, малярства, гончарства, тощо.

Тут усе милує і чарує зір, усе співає по своєму, співає своїми барвами, кольоритом, формами. Оце і є радість людська. Ця радість супроводжувала людину завжди, допомагала їй жити й працювати, полегшувала перетерпіти лиху годину громадського та особистого горя, вчила надіятись і вірити, тішила в погожі дні. Оце і є саме життя народу.

У наших глибоких щирих і зворушливих піснях, думках, казках, приказках, рушниках і картинах, як і в усіх формах народної творчості можна прочитати всю історію віковичного життя українського народу, його долю, вдачу, характер.

Отака коротенька характеристика нашої народної мистецької культури. А тепер кілька слів про його життєві функції в народі.

Усі, чи майже всі предмети народного мистецтва виконують в житті нашого народу не одну функцію, а дві або й три. Це функції ужиткові або утилітарні, обрядово-ритуальні та мистецько-декоративні.

Візьмемо, наприклад, український рушник. Він побутує у кожній родині всюди і скрізь як ужиткова річ.

Без нього в родині ніхто не обходиться. Рушником витирають руки, тіло, з ним ходять до корови, пораються біля посуду, тощо, він завжди був при руці, від слова "рука" пішла назва "рушник". За кількістю рушників деякою мірою визначають рівень побутової культури народу. Як ритуальну річ його вживали в усіх обрядах чи ритуалах: від народження людини до її смерті: на родинах, на хрестинах, на весіллі, під час зустрічі, проважаючи в дорогу, на-

віть труну в могилу спускають на рушниках. Особливо знаменну роль, навіть законодавчу відіграв рушник на весіллі. Відіграв тут він чи не найголовнішу роль, бо саме слово "заручини" пішло від рушника. Як молодий чи молода, князь і княгиня ставали на рушник, це був апогей весілля.

Не дарма про це складено багато пісень. Ось для прикладу одна з таких пісень: "Коли б мені, Господи, неділі діждати, на рушничок стати, тоді не розлучить ні батько ні мати, ні суд, ні громада, хіба розлучить заступ та лопата." Або: "...А хто тебе відерце дістане, той зі мною на рушничок стане..." Або в сучасному вірші-пісні (Малишко і Майборода) про рушник "...Простелю, наче долю."

Рушником вистеляють дорогу на весіллі від порога до столу або від воріт до дверей хати. Рушником перев'язують сватів, старостів. Дівчина яка не надбає собі рушників, заміж не вийде.

І третя функція рушника мистецько-декоративна, ними оздоблюють хати-світлиці. Не було тай зараз нема хат на Україні, особливо по селах де б не було рушників на стінах, картинах, образах. Рушники надають хаті національного характеру, святковості, урочистості, поетичності. Немає рушників хіба тільки в сільських хатах, де молоді господарі стали "висококультурними", беруть приклад з міщан, наслідують "моду", відгороджуються від усього "мужичого" навіть від рідної української мови.

Аналогічно можна розглянути і інші предмети народного мистецтва, про це можна написати велику книгу, прочитати не одну лекцію.

А тепер кілька слів про значення нашого народного мистецтва для інтернаціональної культури, точніше: як світ оцінює українську культуру.

Надзвичайно цікаво знати, як оцінюють інші народи нашу народну культуру, особливо народне мистецтво. Іноземці бачили, чули, спостерігали її протягом кількох століть аж до радянських часів.

Так, Еріх Лясота, німець, що приїхав на Запоріжжя як дипломат, або французький інженер, що служив у Польщі у першій половині 17 ст. описуючи

Фрагмент музею І. Гончара.
Fragment of museum of I. Honchar.

життя запорожців і взагалі України, дають дуже високу оцінку нашій мистецькій культурі. Арабський мемуарист, син антохійського патріярха Павло Алепський, який проїздив через Україну в другій половині 17 ст. з великим захопленням і піднесенням милується високими якістьми нашого мистецтва: керамікою, малярством, а особливо співами і музикою. Він дає чи не найвищу оцінку, рівняючи їх тільки до грецьких, що на той час були на високому культурному рівні. Павло Алепський взагалі високо оцінює поетичну вдачу нашого народу.

Московські думні дяки, проїжджаючи через Україну (17 ст.) також високо оцінили творчість нашого народу тих часів.

Німецький поет-етнограф і мандрівник першої половини 19 ст., Гердер був у великому захопленні від української пісні, пророкував їй як і всьому українському народові велике майбутнє.

У 1919 році українська хорова капела під керівництвом талановитого композитора і диригента Олександра Кошиця у своїй триумфальній подорожі по Європі та США відкрила для цілого світу поетичну душу українського народу, її багату мелодійну пісню, якій світ одностайно дав оцінку, назвавши найкращою піснею світу.

Таку саму високу оцінку дістали і наші ансамблі пісні і танцю, що мали нечувані успіхи за кордоном в наші радянські часи (український державний ансамбль танцю під керівництвом Вірського, ансамбль бандуристів та інші).

Високу оцінку дістало також наше народне мистецтво за кордоном (до жовтня та в інші радянські часи), коли потрапило на виставки: в Марселі, Брюсселі, Софії. У цьому немає нічого дивного, адже народ однобічно творити не може. Душа його виявляється всебічно і розмаїтими засобами.

Отже, як бачимо, широкий світ дав гідно високу оцінку нашій мистецькій культурі.

*Фрагмент музею І. Гончара.
Fragment of museum of I. Honchar.*

Інтернаціональна культура пишається внеском української культури, і ми повинні гордитись вкладом своєї національної культури у світову інтернаціональну культуру.

А чи багато ми знаємо про неї? Мабуть, не багато, коли так мало її любимо, а ще менше про неї піклуємося.

Усе, що ви перед собою бачите, хай збудить у вас почуття палкої, найщирішої любові до поетичної душі Матері-України, і любов ця стане могутнім стимулом для її прекрасного майбутнього та буйного розквіту!..

ПАВЛО МОВЧАН

Що попереду жде нас? Попереду жде...

Чи не те, що й позаду?

Гнізда в кронах горять, як лампади,
зеленіє вода,

від тепла зеленіє вона чи від часу?

І в джерела впада, розділившись на струмені,

масло,

і жене протитічно до витоків сила потоку,
тисне сила земна, підіймаючи стовбуром соки.

Підіймається вгору минуле і думку галузиться,

і згортає волосся на попел, мов дріття в напрузі...

Що попереду в нас?

Серцевина завжди серединна,

за яку вже не раз заступав,

зазираючи в завтрашню днину...

І раптово сахавсь...

і викруглював рот безголосий,

бо осліплював час і випалював бачене досі.

Образ батька зникав,

оплавлялась, мов скло, роговиця,

мов гадюку ціпка

за підшийок стискала десниця...

Час потужно так б'є

що згорають слова від напруги,

і вже тіло твоє

почорніло від світла на вугіль...

Що ж позаду? А те, що й попереду буде...

Це повітря густе? Чи лягає на очі полуда?

Павло Мовчан

ОБИЦЯНКА

Цей кримський раз — з незгаслим розмарином,
короткий строком визначених втіх —
прискорював життя і майже похвилинно
нагадував, що жив не так, не так, як міг.

Безглузда метушня, застілля та похмілля,
спустошлива любов, порожні балачки...
Та інколи душа, мов вирвавшись з підпілля,
зболіло рвала рот — світ рвався на клочки.

Та хто я? Що я міг? Закинути роботу?
І вицмулить вина на півтора кербі?
І солодко заснуть у кирзових чоботях,
і бачити вві сні в Криму, в раю, — себе?..

Лежать на лежку холодному до ранку
і слухать хлюпін хвиль, і скрегіт ріняків,
і думать про тепло під моря колисанку,
про твердість кулаків та волю жебраків.

Я міг би, міг би жить велично у лахмітті
і думати про час під сколихи зірок,
якби ж не ця душа, залякана, самотна,
якби ж не тіло це, протерте до дірок.

Якби не розмарин, не мирт, не лавровишня,
то думав би про світ будений та простий...
Та жив я так як жив — по іншому не вийшло.
Проте я знав, що йду до світлої мети.

Вона десь на краю півострова чи в морі,
по обрії пливе переблиском вогнів;
якби ж не світло дня, аби не сни прозорі,
обіцяний той рай приснився б і мені.

ДІВЧАТКО З ГРИВКОЮ

Коли відцвітали липи й золотими мигунчиками
стали кружляти свят-іванські лискучі мушки, в гір-
ське, лемківське село, що втиснулося п'ястучком по-
між гори Ворочень, приїздили на вакації гості з ве-
ликого міста Перемишля.

Мені, десятилітній Янусі, подобалося оте вере-
дливе дівчаткою з чорною, лискучою гривкою, роз-
пещене й розпущене, й непосидюче яке, над яким я
обрала команду, напуваючись смаком влади стар-
шої (на шість років) сестри. Її кликали Славка.

Тітка Марія вносила в хату подих великого міста
й охоту вдунути в наше село зачаток сценічних ви-
став, піднести рівень села на вищий щабель куль-
тури. Мама моя, з твердого роду Дрималиків, яка
покінчила навчання в Інституті благородних дівциць у
Львові, займалася, для розваги, малюванням краєви-
дів і квітів, та тужною грою на цитрі.

Славка бігала веретенем по хаті, заглядала в
кожний куточок саду, лазила по драбині на череш-
ню, а я за нею назирцем сливе від ранку до вечора.

— Злази з черешні і їджд сніданок, а то битиму, —
казала я гостро чотирилітній дитині.

— Мусиш їсти!

Коли моє слово пролітало повз вухо Славки, я
хапала малу за рукав, пхала поміж двері веранди, і
так, наче гуску, напихала дівчатко на м'яко вареним
яйцем.

— Ти, малий чортику, — казала я часто вередусі,
за кару, — не підеш колись до неба...

Тижні проходили, й село загомоніло піснями,
пробами до вистав, підготовкою до "прем'єр", якими
були тоді "Знімчений Юрко", "Сатана в бочці",
"Пошились у дурні" та інші.

Тітка Марія була душею ансамблю, була режи-
сером, суфлером, постановщиком сцени, диригєн-
том і творцем бутафорії. Мама моя підмазувала ак-
торам вуса, наводила жінкам рум'янци, при чому ву-
голь і червона бібулка були підставою гриму.

А Славка? Вона перша сідала на лавку на перше
місце під сценою, де занавісою було велике, сіре
простирадло, ткане в селі на кроснах. Дівчатко з
гривкою нетерпляче бовтало голими ногами, коли
початок вистави відбігав на годиннику-сонці на цілу
майже годину.

Літа, літа! Вони летіли й летіли...

Ми зустрілись у Філядельфії, де вигадлива доля
посадила нас разом за стіл у фабриці жіночих тор-
бинок. Прірва в літах гейби загладилась дещо, гейби
змаліла. Я розпізнала в Славці начитану, зрілу лю-
дину, спрагнену літературного слова, яка ковтала
захланно різномовні книжки, напуваючись ними мов
нектаром.

— Кинь читати й читати, пробуй писати, Славо —
казала я якось необачно. Моя мова пролетіла повз
вухо, як тоді на трухлявій черешні...

Аж раз (12 років тому назад) на першій сторінці
"Свободи" появилася мініатюрка — перлина — "Ве-
ликодні дзвони" (спогад з Перемишля). Талановитий
початок приніс плоди. Все більше й більше Слав-
них мініатюр стало появлятися у пресі, а журнал
"Наше Життя" простягнув до свіжого таланту свої
заохочуючі руки.

В числі за травень 1989 р. прочитайте, прошу,
нову перлину Мирослави Дрималик Шевчик. Що за
небуденний, письменницький талант!

Іванна Савицька

• • •

Відвологло, сизо, біло
підступавсь похмурий ліс,
і стирчали в полі стріли,
ніби смерть гуляла скрізь...
Та на цій сталевій ниві
уцілілі реп'яхи
підіймалися щасливо
бадилянччям сухим.
Але вище них звелася
гродоросла бугила —
у якому вона часі
коронована була?
Обминули коси, стріли,
посуш, пошесть вогняна...
Й ми з тобою уціліли —
в горлі зірвана струна...
Уціліли ми з тобою,
як трава при деревах...
Задля чого стільки болю?
Чорна тінь і білий прах?
Дні високі, дні жорстокі,
і ламкі з тобою ми
зупинились — ані кроку —
посередині зими...
Зупинились, уціліли
заворожені — в житті...
Кружеляє в полі білім
довкіл нас відвільга тінь...
Задля чого мертві чати,
Бугило, реп'яше-брате!
Тут є час, немає ж нас...

ОБЖИВКИ

ГОБАРНОТЕО ЛЕБА
ЛІКІЕ '88

«БУЛО» — «НЕМАЄ»...

...Нема вороття... І там над водою
зоставив відбиток зі шкірою свій,
колеса ж забрали дорогу з собою,
згорнулася курява в жовтий сувій...

І листя згорнулось, зосталась солома,
і котиться слідом відлуння клубок...
У згадках затримать не вдасться нікому,
бо विकіпів образ окропом з думок.

І падає камінь в згвалтовану воду,
і бризкає дзеркало сім'ям дрібним,
глуху порожнечу відкривши на споді,
де є площина, і нема глибини...

І згорнуто землю від краю до краю,
і вітер видмухує птахів з труби.
І замість «було» є лиш вигук «немає!».
А пам'ять твоя — то жебрацькі скарби.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Дорога до щастя:

Молитва — це найбільша сила на землі.

Любов — це привілей Богом даний.

Читання — це криниця мудрости.

Думання — це джерело сили.

Давання — життя закоротке, щоби бути самолюбом.

Забава — це тайна вічної молодости.

Сміх — це музика душі.

Праця — дає нагороду в успіху.

Ощадність — тайна забезпечення.

Подала Христя Навроцька

БОЛЮЧИЙ РОЗРАХУНОК З МИНУЛИМ

З України ми одержали два оповідання анонімого автора, які повинні дійти до нашого читача, бо вони в сконденсованій формі розчислюються з трагічним минулим тридцятих-сорокових років. В центрі обох оповідань стоять українські жінки, представниці простолюддя з Західної та Східної України. Як би нас, що живемо затишно, мирно і свobodно, не лякала жахлива доля цих наших сестер, ми не маємо права заплющувати очі й відвертатися від описаного, бо воно у такій чи подібній формі спіткало десятки тисяч, або й більше наших матерів та сестер. З цих рядків говорить до нас трагічна доля української жінки, що пережила

руїну знівеченої родини й найближчого довкілля і поневірялася роками у рабській неволі далеко від рідного краю. Немало сучасних авторів в Україні пробують сьогодні списати собі з душі всі пережиті кошмари та жахи, які немов вічний лід, тримали впродовж багатьох десятиліть сковане людське ество. Офіційні журнали дуже обережно ставляться до цієї тематики, хоч деякі зрушення і тут вже помітні, а неофіційні, як "Кафедра" чи "Евешан-Зілля", не спроможні все те друкувати, що напливає до редакцій. Тим більше сторінки наших журналів в діяспорі повинні бути відкриті для літературного жанру, що нам підносить дзеркало трагічних минулих років.

А.Г.Г.

...БО ПЕТРУНЬО ЖИВИЙ!

Тітка Явдоня Горобчиха відкидала на лагерному госпдворі* сніг.

День як для крайньої Півночі видався спокійним, ясним, велика снігоочисна лопата вправно повертала важкі брили збитого морозами і північними вітрами снігу в звичних до праці натруджених тітчиних руках падаючи, уламки шурхотіли, як колись сухе кукурудзяне листя на січкарні. Коли то було? Всього п'ять років назад, а здається ціла вічність минула з того часу, коли її за коси витягнули з хати й кинули як мішок на воза... Іван, її чоловік, лишився в хаті, вона розставалася з ним в перший і останній раз в житті, бо той начальник, що прийшов їх забирати, вистрілював йому в голову, Іван сам трохи винен, не хотів послухати, не хотів збиратися і вийти з ним.

— "Я — сказав — не злодій, не розбійник, куди мене тягнете? Нігде з своєї хати не піду, я тут газда, а не ви, ідіть на чотири вітри, заволоки", — та ще штуркнув одного, не так щоби дуже, але в Івана кувальська рука, Явдоня то добре знала, але той солдат не знав, полетів з хати через сіни на подвір'я, там впав і трохи розбив голову.

Тоді той старший кинувся на Івана. Не встигла вона підбігти, як Іван вже лежав з кулею в черепі, а їй не дали навіть доступити до нього. Добре, що Василько втік поза городи.

О, Василь попід руки проскочить, покійник вимуштрував їх нівроку добре, правду кажуть, — за одного битого двох небитих дають — і в сільраді Явдоню добре "вимастили", і в районі не бракувало березової каші, в області то вже так собі, більше карцером допікали, тяжко зимою сидіти на голому цементі, грудка хліба, горня чаю — і так день за днем, дуже ноги слабнуть, але як нагадає Іванові кулаки, то ще не така біда, Іван не так зі зла, як не любив, аби йому перечити, борони Боже рот розкрити, як злий, така натура, — в тата свого вдався, той до ста-

рості тримав команду, гатив чим попало й куди попало, з хати всіх вітром здувало, за ним навздогін хіба що піч одна не летіла, й пожалуватися не було кому — знала, куди йшла. Та й таке, що сироті жалуватися — все одно, що на сонце дмухати — хоч лопни дуй — все одно не остудиш...

Хіба одна тітка Ганка, покійної мами сестра, побачить Явдоню з новими синяками, заплаче й потішить — терпи, дочко, така твоя доля, хто терпен, той спасен...

І Явдоня терпіла, як могла, і старим, поки не минулися, і чоловікові терпіла, одна тільки радість, що дав їй Бог добрих синів. Старший хлопець, Петруньо, такий був вдався, що чужі люди ще змалку про нього інакше не говорили, як "наш філософ".

А Петруньо і справді був якийсь інакший від дітей; то ще маленьким візьме патичок і на землі квіти рисує, то сидить і з глини всяких звірів ліпить, ще до школи не ходив, а вже букви знав.

Де який концерт в читальні, — Петруньо вірш говорить, других вчать, просять, аби не боялися, а він сам навчиться і без страху на сцену вийде. Трохи підріс, — вчитель зі священником в один голос:

— "Посилайте до міста на науку, гріх будете мати, як такого здібного хлопця лишите коло себе, другий син росте, того тримайте на господарстві, нема чого на двох кавальцювати тих кілька моргів".

Спочатку Іван противився, але як до хати прийшов сам шкільний інспектор, перестав натуритися і повіз хлопця до гімназії в Дрогобич.

І тишилася Явдоня і плакала, бо страшно дитину в такий далекий світ посилати, хто знає, як йому там межі панамі буде.

Але вчитель потішав, що світ не без добрих людей, а Бог всюди має око, і Петруньо приїхав на Різдво живий, здоровий, похудів трохи, книжок привіз таких дивних, не по нашому написаних і все пояснював:

* Скорочення господарського двору.

— "Дивіться, мамо, був колись такий нарід, що звався латинянами, ото вони так говорили: патер, матер: вимерли ті люди, тепер на їх місці інші народи живуть".

А ото — показує другу книжку:

— "То по-німецькому написане, так вони і тепер говорять", — і читає і читає.

Слухає Явдоня, а самій дивно, як в такій малій голові стільки того поміститься! І все тихенько помолиться:

— "Поможи, Господи, моїй дитині на добру дорогу вийти. Не дай йому на манівці зійти!"

І до Бога звивала, і рук прикладала, з чого тільки могла — гріш вишувала.

І на жнива до людей наймалася, і до міста на торговицю ходила з кошиками на плечах: що попаде в лісі, ягід чи грибів яких назбирає, яець наскладає, сира плесканку, сметани гладущик, все несе на базар. — Треба Петруневі і за науку заплатити, і за помешкання, і за харч, та й за ті книжки: цілі торби на вакації привозив і все з ними до неї.

— "Дивіться, мамо, ото наші мученики" — показує — "то Шевченко, а то", — каже, "Шашкевич, Іван Франко. А ще багато з ними, вони нашому людюві очі відкрили, за нього муки приймали, за них молитися треба".

І Явдоня молилася, все "Отче наш" і "Богородицю" проказувала, а як почула, що жандарми б'ють в читальні вікна, рвуть рушники, скоренько познімала рушники і портрети і сховала в стайні коло худоби.

Потім сповідалася, коли отець вернувся, його забрали десь далеко, до якоїсь Берези — говорили люди, — вернувся блідий і харкав кров'ю, видно з ним недобре обійшлися. Панотець сказав, що ховати образи коло худоби простимо, а гріх буде тим, хто невинних людей мучить, робить їм кривду, ото великий гріх!

Ті жандарі никали по селі, Іван був у лісі, Василько з худобою попасом підійшов до лісу і переказав, яка в селі "гомора", Іван вернувся аж на третій день, коли в церкві і читальні вставляли побиті вікна.

Трохи хлопів забрали до арешту, але скоро випустили. Потім Петро розповідав, що дуже в місті наші газети писали за тоту тяганину, багато вчених обставало за простими людьми, аби дати їм спокій.

Петруньо вмів так гарно розповісти, що мала дитина порозуміла би, де чорне а де біле, в школах всі його хвалили, і професори і товариші. Нераз прийдуть з міста, по-міському зодягнені, як паничі на вид, хлопці, як дубочки, ще добре не спочинуть з дороги, а вже бігом до читальні, позбирають по вечерах і старюго і малого, і давай виставу мудрувати, нехай, кажуть, — не сміються, що наш брат вміє тільки в шлії ходити і бичкам хвосту крутити. І ми колись газдували в себе дома без ярма на шії і будем ще свій лан вільними руками засівати!

А вже як представляли на сцені, то хто був в

читальні, то і плакав і сміявся, — за душу тота вистава брала...

Так і запам'ятався тітці старший син — в вишитій сорочці, козацьких шараварах, з шаблею в руці, люди браво б'ють, а він голову схилив, ніби дякує, а чорні кучері на чоло повисли...

Гай, гай, було і минуло, ледве, чи хто з тих молодих живий на світі лишився... За тих кілька недовгих літ стільки біди накрутилося на тому бідному клапті нашої землі... Одна влада зміняла другу, а ніхто по голові не гладив, колачами не годував.

Наперед прийшли зі сходу визволити, тоді звернули назад на схід, з заходу інші насунули, а в кожного свої порядки, кожному щось не рихт, кожний за що інше до тюрми пакує...

Вже коли вступили німаки, передали Явдоні з міста, що цілий гурт молоді, котрі вчилися разом з Петром, знайшли в лісі забитих. Казали, Сталін приказав їх посадити до арешту, і тримати під замком, а вже в останню хвилину перед відступом, як мали втікати, то вивезли їх на машинах в ліс, постріляли і закопали, як худобу...

Явдоня не плакала, не заводила, але так ніби в середині в неї щось обірвалося і кругом стало темно, так і живе з тою темнотою до нині, та й не сподіється на якусь там годину, а звідки, — "Петруньо вбитий", — не виділа, правда, на свої очі мертвим, але як би був живий, то дав би про себе знати. Івана сама бачила з дірою в черепі, хату, казала дівчина з сусіднього села, спалили, Василь пішов в поневірку між чужі люди, хто знає, чи і він живий...

Яке їй добро буде хочби й на волі? Нема в кого пристановку шукати, хіба в найми йти...

Чи то сонце від снігу так разить очі, — тітка витерла рукавом бушлата виступили сльози, — ет, нема що думати, нехай кінь думає, в нього голова велика, якось воно буде, та й скільки того життя лишилося? Куций хвіст...

Хто зна, чи не загорнуть тут в дерев'яний бушлат навіки, он вивозять кожний день за зону ховати... А як страшно подумати, без молитви, без хреста, була людина, а лишився один тільки стовбець та й той сніги заметуть... Мертвому то вже все одно, але перед смертю дуже страшно; з їх села дівчина недавно померла на сухоти. Явдоня віддавала їй свій цукор, тих кілька грудок, що дають раз на десять днів, невелика то поміч, скільки мала, а де більше взяти, хто пришле? І дівчина плакала, і тітка плакала, обі згадували своє село і всіх в селі... Знову очі затуманилися, що за день такий, на плач зібралось, ніби йно з волі...

А сніг ще від вишки тра відкинути, о, якийсь солдат там тупцює, поспіває, також не кутя з медом та служба в снігах і морозах, а куди дінешся, мусиш, хочеш, чи не хочеш, — мусиш...

Може, десь і її Василько стоїть так з тим карабіном, хто може знати. А, може, в селі живе...

Снилося їй цієї ночі їх газдівство, і якийсь птах

над обійстям, такий веселий, ясний, хвіст пишний, аж сіяє, такий чудесний птах, як то нераз в книгах малюють, — райський птах. Тітка ранком розповіла сон в бараку, дівчата сказали, що буде їй дивна вістка, новина, але від кого — давно вже їй ніхто не пише, був би Петруньо живий, той її за найгіршими мурами віднайшов би, а так вона, як в пустині...

Чогось душно, той сніг такий твердий, їй все попаде гірше, чим другим: дехто з дівчат вже лопату на купу заносить, а перед нею ще стільки роботи, треба трохи лахів скинути, скоріше робота піде.

Явдоня скинула бушлат, стару, зашмальцьовану шапку загорнула в рукав бушлата, лишилася закручена в стару турецьку хустину, збережену ще з дому, і несподівано з нумерованого, тюремної форми опудала перетворилася в передчасно зів'ялу але доволі ще миловидну жінку. Трохи постояла, спершилася на лопату, і взялася докінчувати роботу.

Шр — шр — шрум! Котилися брилки снігу на купу, солдат на вишці наспівував в півголоса — ніби й по-нашому, — мимоходом подумала тітка, — але хто б тут з наших сторін взявся? Та й в нас певно вже тепер і не співають, як колись... Приїхав новий етап, сильно багато земляків, як так далі піде, то нікого не залишиться в наших сторонах, пустака буде, хіба якихось чужих привезуть. Одних туди, других сюди, як бродячих собак; хто таке дурне видумав. Колись люди жили віками на місцях і було добре; хіба як фронт наступав, то всіх з села переселяли, але потім знов гуртом верталися додому, а тепер порозкидають людей по всьому світі, що ніхто за нікого не знає, навіть діти за батьків, а батьки за дітей, хіба одна молитва зведе до купи...

— "Мамо!"

Ой йой, що з нею сьогодні вже якісь голоси їй видаються, вроки чи мана яка...

— "Мамо, Горобчихо, ви не пізнаєте мене, то я ваш син Василь, гляньте догори!" — Молоденький солдат скинув з голови баранячу ушанку й перехилився через поручину сторожевої вишки, "Я вже з самого ранку до вас приглядався, але все хтось крутився коло вас, та й та шапка і ви і не ви..."

Лопата випала з тітчиних рук, — здибався той птах, — майнуло в тітчиній голові, і заодно по серці забігали голчасті вогники, а ноги налилися свинцем. Поступово палаючі голки обняли груди вогнем, здавили гарячим залізом, стиснуло горло й вихопилися риданням:

— "Дитино моя, а я вже не думала тебе побачити на білому світі. Ото ми стрінулися, ото гаразди нам випали, ото наша доля яка красна!"

— "Мамо, не голосіть, бо як хто почує і донесе до начальства, то мене заберуть звідси, навіть близько не дадуть служити. Підійдіть ближче до вишки, нам треба поговорити, скоро моя зміна прийде, хто знає, коли ще побачимось знову. Підійдіть ближче до вишки, вдавайте, що відгортаєте сніг. Нам не вільно з вами говорити".

Явдоня йшла як наосліп, їй здавалося, — вишка пливе в повітрі, а вона хоче податися за нею, і не може рушити з місця... В голові вирували тисячі думок нараз, треба було вхопитися за якусь одну, а вони всі нараз перемішалися, сплелися в один клубок.

— "Сироти ми з тобою бездомні, двоє на цілому світі" — схлипнула тітка.

— "Чому двоє, мамо? Ви що, Петра за чужого рахуєте?"

— "А казали люди, він в тюрмі загинув"...

— "З них всіх тільки він один вирвався, Петро далеко, але йому добре, він вчений чоловік, його шанують, його все любили і поважали люди".

— "Дуриш, аби я не плакала..."

— "Чого б я вас дурих. Ви не дитина. Петро знає за нас, написав і через людей знимку вислав, я її при собі маю".

Хлопець порився в одержі і витягнув невеличку світлинку, загорнув снігом в грудку і кинув до ніг матері.

— "Тепер вірите? Не побивайтеся, не гризійтеся, мамо, ви вже найгірше перебули, в нас шепчуться, що мають бути зміни, то може скоро вас відпустять. А за мене і за Петра нікому не говоріть, бо ще можуть вас тягати і псувати здоров'я, а воно ще вам потрібне. Петро вирвався звідси, він безпечний. Ми з вами перемучим поволеньку тоту біду, і якось дамо собі раду. Я не без ніг не без рук, аби тільки з тої безвісти вибратися, а там і в самому Дрогобичі дім збудуєм! Розкажіть, хто з земляків з вами".

— "Йой, сину, та тут в кожному бараку по кілька дівчат з наших сторін здиблеш! А що через тюрми, через пересипки перейшло! А вже тут на цвинтарі не одну з нашого села поховали".

І Явдоня, безладно плутаючи роки й події, розповідала про односільчан, котрим судилася подібна з нею доля.

Хлопець слухав, і кожне знайоме ім'я болісно вгвинчувалося в пам'яті. Він не дивувався і не обурювався: за час армійської служби наслухався і надивився на безліч неподобних історій — і моторошних, і неподобних, і по своїй суті явно безглуздох, а навіть і смішних.

Бувало і таке, що колишне високе начальство опинялося в них під сторожею, і на подібні примхи фортуни ніхто не дивувався: сприймали, як належне "Вороги народу", — солдатів наполегливо і переконливо вчили їх ненавидіти, невпинно стежити за ними, враховуючи їх найгіршими покидьками суспільства, при найменшому непослуху безжально нищити.

То була мова "верхів". Але розказувані шепотом історії між товаришами по службі говорили зовсім інше, повністю протилежне. На хлопський розум виходило, що ворогом народу є не хто інший, як самі верховоди, "опора країни". Кому шкодили його сусіди, батьки, чи хлопці, з якими він вчився в школі? Половини з них вже нема в селі, а дехто й сирію

землею загорнувся... І яка їх вина, перед ким?...

Жили собі спокійно на своїй землі, з діда-прадіда спадщинні, хто жив краще, хто жив гірше, але на чужу землю ніхто з них не зазіхав. Єдине, чого хотіли — користуватися своєю мовою, підтримувати традиції свого народу, передані їм з покоління в покоління.

Якби хто сказав французові чи німцеві: "забудь про своє, не говори по своєму, ти по мужицьки говориш, забудь про свій нарід приставай до інших!" — сказали б: — "дурний якийсь, хіба можна відректись від своїх?"

З ним служив хлопець десь зі степів, той все розмовляв по-нашому, як він казав:

"Таким язиком, як мене мама навчила, мама одна і мова одна, а кому не нравиться, то пішов вон..."

Василь мало вчився в школі, але читати любив. Петро мав гарні книжки, в них багато про рідний край написано, про те, що його треба шанувати, любити, як рідних батьків. Хто батьківщини цурається, той і батьків своїх зневажає, не любить...

Тепер виходить, що його мама ворог, він повинен її ненавидіти, а за що? Чим вона завинила і перед ким?

Чи то не її скривджено? Але у вовка ягня завжди в провині, вовчі зуби гостріші, а сила більша.

Здалеку почувся скрипіт снігу, наближалася зміна караулу.

— "Мамо, я зараз відійду, ви не плачте, не бануйте, прийде час, і ми з вами знову на рідній землі проживемо. Нехай нас десять разів сплять, ми десять разів відбудуємся, бо то наше право жити там, де споконвіку наші прадіди жили, де ми родилися. Бог допоможе вирватися нам з чужини. Поблагословіть на дорогу!"

— "Йди з Богом, сину", — тітка осінила хрестом вишку, де стояв майже чудом зустрінутий син. Сніг скрипів щораз чутніше.

— "Пильнуй себе, як можеш, я вже якось при Божій допомозі тоту неволю перебуду, мені сплав камінь з серця, бо знаю, що ви оба живі!"

Кроки поскрипували вже зовсім близько, два тупи підійшли до вишки, обмінялися кількома привичними фразами, і Василько зліз на землю, пройшов попри колюче дроття, час від часу незаметно оглядаючись в сторону матері...

Тітка Явдоня стояла, як скам'яніла, декілька разів вщипнула себе за руку, заплакала, засміялася й опустила навколішки на сніг, раз за разом б'ючи поклони в засніжену землю.

— "Господи Спасителю, благослови моїх дітей на справедливе життя, поможи опікою твоєю святою, заступи і помилуй їх, Господи!"

— "Тьотьо Горобчихо, що з вами? Чи не захворіли ви, га?"

"Молоденька дівчина, помітно накульгуючи, підходила, з острахом споглядаючи на простерту на снігу постать Явдоні.

В недалекому минулому школярка до повноліття перебувала в колонії, звідки її вислали на північ. Марно оббивали батьки пороги адвокатських канцелярій, марно писали прохання, скарги, відповідь завжди була однакова: "засуджена правильно за ворожу агітацію проти влади".

В пору засудили, "агітаторці" йшов 14-ий рік, склад злочину полягав у читанні довоєнного дитячого журнальчика "Дзвіночок", де описували голод на Східній Україні. Довірлива дівчинка поділилася з однокласницями, ті ще з деким, продовження розмови відбулося вже в кабінеті слідчого...

Нераз загадувала зі сльозами той "Дзвіночок" по дорозі в табір, де прийшлося дзвонити пилою по деревах по пояс в снігах...

Кажуть, де ліс рубають, там тріски летять. І разом з трісками полетіло декілька пальців на Наталіних ще по-дитячому худих ногах.

Ходити можна, але обрубками далеко не зайдеши, от і перевели в колонію інвалідів, поставили командувати такими ж доходягами, як і сама.

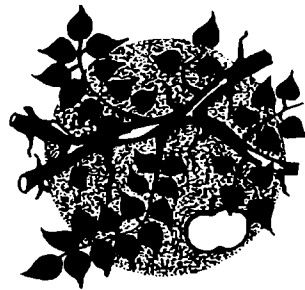
— "Щось мені перед очима таке з'явилося, ніби Ангел Божий, світло таке як з неба", — наспіх видумувала тітка, — "аж очі засліпило, і з неба на землю сходило, чисто чудо!"

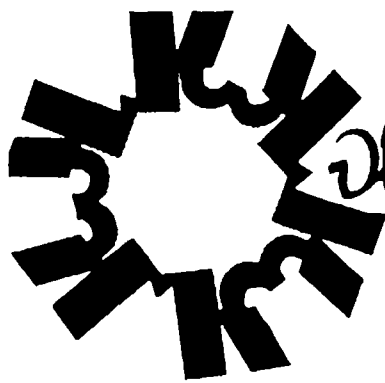
— "Може, то вам воля світить", — з надією усміхнулася дівчина. — "Мені з дому пишуть, що скоро повинні нас повипускати, вже мені черевики спеціальні замовили, щоб легше ходилося. Так хочеться додому, нехай би мені там найгіршу роботу дали, нехай би я там була роздгнута, роззута, лиш би з чужини на волю вийти!"

— "От і я, дочко, кажу, аби з тюремних воріт вирватися, а там якось дамо раду, хіба нам багато треба?"

Тітка наспіх докинула в купу недочищений сніг, і обі подалися до бараку. Наталя все випитувала за незвичайне видиво, Явдоня розповідала, підмінючи справжню правду вигадкою, і сама дедалі більше проймалася вірою в свою розповідь.

Вони дочекаються волі, як у пісні нераз співають — "прийде час, і дроти розірвуться", той час мусить настати, вона його дочекається, і Василько так сказав, вона все витерпить, і тюремну наругу, і лагерні злидні і їдучий холод далекої півночі, бо в неї є сили, Василько, котрого лишила напризволяще зовсім малим, і старший Петруньо, всі казали, що він вбитий, а Петруньо живий.

КАЛЕЙДОСКОП Життя

Упорядкувала ХРИСТИНА ГОДІВ-ЮЗИЧ

УКРАЇНА

Як подала *Літературна Україна*, Рада Міністрів Української РСР прийняла постанову про заснування премії імені Катерини Білокур за визначні твори українського народного мистецтва. Ця премія в розмірі 1000 карбованців присуджуватиметься щорічно, починаючи з 1990 року, Міністерством культури УРСР і Спілкою Художників України до дня народження К.В. Білокур.

Літературний вечір, присвячений 140-річчю з дня народження клясика української літератури Панаса Мирного, відбувся в залі Української сільськогосподарської академії. У ґрунтовному дослідженні творчості клясика прозвучала думка про утвердження Панасом Мирним нової форми епічного мислення в українській літературі, про вміння майстерно відтворити життя українського народу. На вечорі виступила мистець слова Валентина Каменчук. Учасники вечора прослухали концерт артистів Київської державної філармонії, та оглянули виставку творів Панаса Мирного різних років видання.

Письменники Києва постійно звертаються до гострих проблем суспільно політичного життя, економіки, екології, розвитку мови, відродження української національної культури. Особливо зростає нині роль та значення публіцистики в оновленні нашого суспільства, у створенні в країні справжнього народовладдя. Ці проблеми були винесені на порядок денний відкритих зборів Київської організації СПУ. В обговоренні взяли участь Катерина Мотрич, Раїса Скалій, Олег Микитенко та інші.

Це подала *Літературна Україна* з 26 червня 1989 р.

Чернігівщина. Всесоюзне літературне свято "Чуття єдиної родини" на Чернігівщині пройшло з великим успіхом. На славну чернігівську землю прибули посли з Москви, Чебоксар, Талліна і Вільнюса, Риги, Алма-Ати, Гомеля і Брянська, Смоленська і Києва, Літераторів з братніх республік гостинно вітало село Піски, де проходив великий літературно-мистецький вечір. Учасники свята поклали квіти на пам'ятнику П.Г. Тичині в селі Піски.

Київ. У залі ім. М.В. Лисенка зібрались кияни вшанувати 100-річчя з дня народження всесвітньо прославленої поетки Анни Ахматової. Надто тяжка, трагічна доля випала Анні Ахматовій, ішла вона крізь терни не схиляючи голови, з гідністю людини, з вірою в своє призначення. Виключили її зі спілки письменників в Ленінграді а тепер святкують її ювілей...

Ліна Костенко, голова комісії по відзначенню ювілею Анни Ахматової, пропонувала хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять видатної поетеси. Слово про творчий шлях поетеси виголосив Павло Мовчан, поет який недавно був тут у нас у Дітроїті. Він сказав, що творчість Ахматової повернена народові, але багато творів загубилося. Киянка Євдокія Ольшанська протягом багатьох літ веде пошукову, дослідницьку роботу, збирає все чого торкалася рука майстра. Урочистості, завершилися концертом, в якому прозвучали твори на слова Ахматової. Світлана Йовенко присвятила поезію "Анна Ахматова (Горенко) в Києві", яка була надрукована в Літературній Україні з 22 червня 1989 р.

Як подає Тетяна Немченко, нещодавно у Києві перебувала делегація представників американських університетських видавництв. Делегацію очолював директор видавництва Єльського університету, президент Асоціації американських університетських видавництв Джон Г. Райден. Це перша американська делегація, мета якої співробітництво у галузі університетського книговедення. Представники університетських видавництв із США відвідали Київський державний університет імені Т. Шевченка, де зустрілись з ректором.

На західній околиці Києва, у мальовничому сусумовому лісі, розташований мотель-кемпінг. Тут є готель на 250 місць, та трикімнатні домики, де можуть мешкати коло 600 чоловік, а у власних наметах понад 1000. Все у національному стилі "Хата Карася", кафе-бар, буфет і кухні самообслуговування. Мешканці "Проліску" можуть замовити квитки на екскурсію по місту і на спектаклі київських театрів. Щороку тут зупиняються сотні радянських і зарубіжних автобусів, особливо в літі. Тут виступає тепер фолкльорний ансамбль "Пролісок".

...ІЗ ЛИСТІВ З УКРАЇНИ

Дуже величаво відбулося в нас свято походу на цвинтар, (в Зелену неділю). Процесії обох церков з хоругвами з'єдналися в єдину колону біля аптеки на вулиці Б. Хмельницького, до якої приєдналися прапороносці з трьома синьо-жовтими прапорами і відповідною кількістю людей. Вся ця величаво колона з побожними піснями, немов повноводна ріка, попливла на цвинтар де відбулось відповідне Богослуження шістьма (цього разу православними) священниками на братській могилі жертв сталінізму.

Після урочистості відправи імпровізований хор ще довго співав різних пісень — шевченківських, стрілецьких, побожних. Потім той же хор теж саме повторив на стрілецьких могилах. Це тривало до пізнього вечора. На цвинтарі був здвиг народу при повному порядку, без ексцесів, при забезпеченні порядку міліцією. Ось так! Такі ж урочистості відбулись в Самборі, Миколаєві, навіть в Івано-Франківську.

А поза тим життя йде своїм плином — одні скачуть, другі плачуть, проблем не меншає, проте

Докінчення: КАЛЕЙДОСКОП ...

Україна. Світлана Житник стала артисткою Державного заслуженого Академічного ансамблю танцю УРСР імени Павла Вірського.

Львів. Персональну виставку відомого майстра кераміки Уляни Ярошевич відкрито у Державному музеї етнографії і художнього промислу Академії наук у Львові. Глибоке переосмислення традицій, оригінальна інтерпретація в поєднанні з сучасним образним сприйняттям світу відзначають роботи мистця. Віртуозно володіючи технікою гончарського круга, Уляна Ярошевич створює декоративні композиції великих об'ємів. Фігури в її виконанні оживають, відображують життя, побут.

Баварія. Тут відбувся фестиваль під назвою "Українці за Дунаєм". В цьому фестивалі взяли участь гості з Києва, а саме: тріо бандуристок у складі Р. Горбентенко, Л. Колос, Л. Криворотова. З великим успіхом пройшли виступи солістки Київського оперного театру Р. Майбороди та солістки Полтавської обласної філармонії Р. Кириченко. Виступив також танцювальний ансамбль "Запорожець".

Канада. Заслужений ансамбль танцю "Полісянка" взяв участь у міжнародному фолкльорному фестивалі. За дванадцять днів перебування в провінції Альберта ансамбль дав шість концертів у містах Калгарі, Едмонтон та Ред-Дірі. Гості зустрілись з членами парламенту провінції, мейором міста, та молодечими організаціями.

стає щораз радісніше, бо все, що зумієш "дістати", приносить радість. "Дістав" порошок до прання — радуєшся, "дістав" мило — радуєшся і т.д. і т.п. і все радіщі, радіщі, радіщі... Погода теж відповідна до загального настрою. Дуже часті дощі і похолодання роблять літо осінню, городина буває зеленню бадилля а коренеплоди гниють, отже і на базарах товару обмаль, зате ціни, як Говерля. Проте ми вперто сповнені оптимізму, бо вже не за горами повний добробут!..

Стрий. Червень 1989 р.

У Моршині ніхто не заважав громаді (без священника) правити панахиду на могилі, що на Святому місці, напроти каплички. Там закопали великий березовий хрест, повісили на ньому терновий вінок і запалили 19 свічок — по числі небіжчиків.

У Івано-Франківську перед Службою (на старому цвинтарі біля могили композитора Д. Січинського) затримали владуку Павла та о. Григорія, то Службу відправив о. Микола Сімкайло. За це йому "виписали" 15 діб, а люди напастували суд і посідали для посту на сходах.

Отець Ярослав (Лесів) тримає Ясну Гору і Чудотворну каплицю в Болехівському лісі. І тут і там щонеділі відправляються регулярно Богослуження.

...Вітання всім знайомим і незнайомим, у кого б'ється серце за рідний край і його долю.

ПОМОЖІТЬ БЛИЖНЬОМУ!

КОЛИ ВІН НЕЗРЯЧИЙ, МАЄ ПОШКОДЖЕНИЙ ЗІР, НЕМІЧНИЙ — ДАЙТЕ ЙОМУ ОЗВУЧЕНУ КНИЖКУ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ!

КНИЖКИ МОЖНА ОДЕРЖАТИ БЕЗКОШТОВНО В:

**SIGHT CENTER, CLEVELAND SOCIETY FOR
THE BLIND**

**1909 EAST 101st STREET
CLEVELAND, OHIO 44106
Tel. 1-216-791-8118**

**РІК 1989 —
РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

ПОВІНЬ

Недавно прийшла вістка з України, що Галичину навістила велика повінь. Хоч минуло 60 років, пригадала я собі страшну повінь в 1927 р. в Галичині що все ще є живим спомином у моїй пам'яті; бо хто раз в житті був свідком повені, ніяк того не може забути.

Звичайно літом люди з міст їздили на т.зв. вакації в гори і так моя Мама поїхала зі мною з Миколаїва н/Дністром у Карпати в село Либохора. Було це чарівне село і не диво, що, як оповідали старі селяни, приїздив до них "мялер" малювати, а був це відомий мистець Корнило Устіянович.

Село було положене під високою горою Магурою, де, як казали були ведмеді.

Під горою плив малий потік, який мав високі береги на яких 6-7 стіп. Над берегом ішла дорога, при якій, як гриби, білили бойківські хати, переважно криті стріхою.

Я любила бавитися над потоком, прати лляльчині речі і дивитися як швидко пливе потік з гори вниз. В потоці було мало води, "жабі по око", яка казала господиня, щоби Мама за мене не боялася.

Пригадую, що ходили ми збирати малини і ожини, а ті останні називали "драпаки", бо дуже дряпали руки і ноги. Раз вибралося ціле товариство в ліс і переходили ми біля величезного каменя над потоком, а було це яких 3 км вгору від Либохори. Зловила нас тоді буря і було дуже страшно в лісі, ми швидко вийшли з лісу, бо не можна стояти під деревами, коли гримить.

Буря досить швидко пройшла і ми, перемоклі, вернулися додому. Вночі збудив нас дивний стукіт і спочатку Мама думала, що це біжать коні, але звідки взялося б стільки коней? Гуркіт не вгавав. Коли почало світати, наші господарі і ми вийшли дивитися, що діється. Перед хатою в потоці — цей величезний камінь, який ми бачили вгорі, а вода виповнила русло потоку по високі береги і була брунатна і дуже рвуча.

Оповідали люди, що найстарший бойко в околиці пам'ятає, що цей камінь був на своєму місці біля 100 років, аж тепер страшна сила води занесла його вділ.

Сидимо в Либохорі і не знаємо, що діється деінде. Десь приходять вістки, що Тухля, де була залізнична станція для Либохори, є залита рікою Опір. Від Тата нічого не чуємо, бо пошта не приходить і чекаємо, що далше буде.

По тижневі, — пам'ятаю дуже добре, — по полудні пішли ми з Мамою на прохід і зауважили на небі білу хмару у формі руки, довкруги якої було золотисте обрамування від заходячого сонця. Мама сказала: "Це хіба знак, що Божа рука над нами". І до сьогодні, коли бачу білу хмарку на небі зі золотистим рубчиком, пригадую "Божу руку".

Другого дня під час забави на подвір'ї, здалеку побачила я мого Тата. Яка була радість, бо добився

він до Либохори, перейшовши пішком зі Синевідська Нижнього, що було дуже далеко.

Щойно тоді ми всі довідалися про нещастя, яке принесла велика повінь. Хто знає ці околиці, то певно пригадає собі. Між Дубиною а Сколем залізничні рейки ішли над берегом Опору і там вода зірвала частину рейок, так що поїзди зовсім не могли їхати далше, як Синевідсько.

Як Тато відпочив, почали ми думати про поворот додому, бо вже в короткому часі починалося навчання в школах, а я починала 4-ту класу народної школи. Тато винаймив підводу, спакували ми речі і раненько виїхали в дорогу.

Хтось казав, що вже поїзд доїздить до Тухлі, але як ми туди доїхали, побачили, що залізничний міст частинно пошкоджений. По довшій надумі Тато рішив, що ми в трійку підемо мостом, а господар поїде підводою вброд.

Почався важкий перехід мостом. Тато ішов наперід, тоді я і за мною Мама. Непошкоджене поруччя було тільки на одній стороні і ми ішли дуже поволі, уважно держачися цієї сторони. Старалися не дивитися у воду, бо голова починала крутитися. Вода була дуже брудна і страшенно шуміла.

В одному моменті, як ми були більш-менш посередині ріки Опір, яка виглядала як бурхливе море, під міст підплила мала стайня, в якій ми побачили корову і раптом на міст вискочив кіт, а корова в стайні поплила далше зі струєю. Плили великі кусні зломаних дерев, неживі звірята, скирти сіна і різні предмети.

Вигляд був жахливий.

Перейшовши, з Божою поміччю, міст, ми були дуже щасливі і мусіли сісти, щоби прийти до себе, зрештою мусіли чекати на підводу, яку рвала ріка а господар старався держати щосили віжки коней, які борикалися у воді. Коли ми всі були вже на другому боці ріки і трохи відпочили, почалася дальша дорога. Їхали ми і їхали дуже довго, минали Зелем'янку, Гребенів, Сколе, Дубину, Бубнище, аж в Синевідську Нижнім могли всісти до поїзду, який їхав до Стрия, де мусіли чекати на інший поїзд Стрий-Львів, щоби доїхати до Миколаєва н./Дн., хоч Дністер був 3 км від нього.

Такої подорожі не забувається.

Як відпочили, Татко повів нас на другий день на один з горбів, які окружали Миколаїв і ми побачили, як розлився Дністер. Тоді щойно Миколаїв був справді над Дністром.

Моє пережиття з повинню залишилося у моїй пам'яті до сьогодні і залишився у мене страх перед водою.

Повінь це стихія, якої не можна здержати і тому вона така страшна. І коли нераз на телебаченні показують повені чи то в Америці чи деінде, завжди перед моїми очима пережита повінь у Карпатах.

КУРСИ І ЗАНЯТТЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

КУРС ВИШИВАННЯ

Вісім занять, на яких початківці можуть навчитися вишивати, а досвідчені вишивальниці — вдосконалити своє вміння вишивати. Курсанти ознайомляться з історією і технікою української вишивки. Курс для дорослих і дітей віком від 10 років. Заняття відбуватимуться щосуботи.

Дата: 7 жовтня — 9 грудня, 1989

Час занять: 1:00 — 3:30 по полудні.

Плата за навчання: дорослі — 45 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років — 40 дол., діти від 10 до 16 років — безплатно, члени музею дістають знижку 15%.

КУРС ВИРОБЛЕННЯ ҐЕРДАНІВ

Три заняття, по дві з половиною години кожне, на яких дорослі і діти від 12 років будуть учитися робити ґердани (також зветься "силянки"). Ці традиційні нашійні прикраси з дрібних намистин носять з українськими народними убраннями в різних районах України.

Дата: 4, 11 і 18 листопада 1989

Час занять: 1:00 — 3:30 по полудні

Плата за навчання: дорослі — 20 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років — 15 дол., діти від 12-16 років — безплатно, члени музею дістають знижку 15%.

УКРАЇНСЬКІ РІЗДВЯНІ ТРАДИЦІЇ

Два заняття, по три години кожне, для дорослих і молоді від 16 років. Учасники ознайомляться з українськими різдвяними традиціями та практично навчатимуться пекти різдвяні колачі.

Дата: 2 і 9 грудня 1989

Час занять: 1:00 — 4:00 по полудні

Плата за навчання: дорослі — 15 дол., пенсіонери і студенти — 10 дол., члени музею дістають знижку 15%.

ВИГОТОВЛЕННЯ ПРИКРАС НА ЯЛИНКУ

Діти і дорослі матимуть нагоду навчитися робити традиційні прикраси на ялинку з намистин, оріхів, кольорових стрічок і паперу.

Дати: 3 і 10 грудня 1989

Час занять: 2:00 — 4:00 по полудні

Плата за одне заняття: дорослі — 4 дол., пенсіонери і студенти від 12 років — 3.50 дол., діти від 7-12 років — безплатно.

ВАРТІСТЬ МАТЕРІЯЛІВ ВКЛЮЧЕНА В ПЛАТУ ЗА НАВЧАННЯ. СВОЇ ВИРОБИ УЧАСНИКИ МОЖУТЬ ВЗЯТИ ДОДОМУ. В СПРАВІ ІНФОРМАЦІЇ І РЕЄСТРАЦІЇ ТЕЛЕФОНУВАТИ: 212/228-0110. КУРСИ ЧАСТКОВО ФІНАНСОВАНІ СТЕЙТОВОЮ РАДОЮ МИСТЕЦТВА.

3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До хвальної редакції "Наше Життя".

Прошу ласкаво вислати мені щомісячник "Наше Життя". Не можу здержатись, щоб не висловити всім, хто бере уділ в редагуванні цього журналу, своє признання за такі цікаві і многогранні статті з життя українського жіноцтва.

З правдивою пошаною до Вас

Олеся Поліщук

Вельмишановна Пані Редактор!

Хочу з признанням висловитися за цікаві статті, поміщені в "Нашому Житті" за місяць лютий. Зокрема заслуговують на увагу прегарний і зворушливий вірш Р. Купчинського "Багата ти еси" та цікавий і неменш хвальною спомин п. Л. Дращевської про Й. Гірняка. Надзвичайне враження викликає і "відкритий лист до письменника Бориса Олійника і його земляків", які воюють за правду", в якому автор Р. Купчинський порушує таку ваажливу і дуже актуальну тему в справі оборони рідної мови в Україні. На мою думку, було б дуже побажанням, щоб та стаття була поміщена і в інших виданнях нашої преси для ознайомлення її з ширшим колом читачів.

З глибокою пошаною до Вас

Л. Мичківська

культ. осв. референтка 33-го Від. СУА

Високодостойна Пані Редактор!

Я з інтересом прочитав "Відкритого листа до письменника Бориса Олійника і його земляків, які воюють за правду" ("Наше Життя", лютий 89) Романа Купчинського, хоч автор тепер змінює дещо свою думку.

Маю одначе застереження до його інтерпретації гасла Миколи Хвильового. По-перше — автор подає гасло Хвильового в неповному звучанні. Воно повинно звучати: "Геть від задтрипанки Москви!" Пропущення цього епітету позбавило гасло його гостроти.

Далі — М. Хвильовий вжив його виключно в культурницькому аспекті, а не в світоглядно-ідеологічному чи політично-державницькому. Хвильовий закликає своїх сучасників, діячів культури в усіх ділянках орієнтуватися на Захід, а не обмежуватися виключно до Москви. Він був комуністом-ідейником, як багато його сучасників, які боролися в лавах більшовицьких армій проти уряду УНР. Він ніколи не відрікся своєї ідеології в політично-державницькому сенсі бути в федерації з Росією, як це сугерують деякі наші праві кола, мовляв поет переключився на націоналістичні рейки.

Причиною його самогубства було розчарування у вилеліяній ним "загірній комуні", яка показалася "сивим димком на обрії неба".

З глибокою до Вас пошаною і щирим привітом,

Володимир Барагура

ВОЛОДИМИР (ВІЛІЯМ) ТИТЛА — УКРАЇНСЬКИЙ ІЛЮСТРАТОР

По різдвяних святах поїхали ми з родиною відвідати Світ Діснея "Disney World" у середній Флориді. Залишили ми сніг, мороз, і попали в сонце, квіти, казкові будинки прикрашені світлами, кольоровими гірляндами. Приємне враження. Всюди чисто, чемна обслуга. Під небом посеред клюмб відбувають концерти, співи й святкові походи.

Приїхавши додому, оповідала я про свої враження і довідалася, що серед ілюстраторів рисункових постатей у фільмах Вальтера Діснея працював українець.

Ось про нього: Володимир Віліям Титла народився в Йонкерсі, Н.Й. в українській родині 1904 р. Він учився в Нью Йорку у школі промислового мистецтва, а опісля виїхав до Парижа студіювати скульптуру. Подорожуючи по Європі, Титла захопився промисловим мистецтвом. Працюючи вже в Нью Йорку, Вальт Дісней, познайомившись із талантом В. Титли, забрав його працювати у своєму підприємстві в 1934 р.

Титла був одним із чотирьох ілюстраторів рисункових оживлених фільмових постатей. Він створив такі постаті: Стромболі у казці Пінокіо, Думбо — немовлятко — слон, карлики у Снігурочці. Чвірка артистів — ілюстраторів студії Діснея причинилася до того, що створені в підприємстві Діснея фільми досягнули свого мистецького рівня.

У своїх оживлених постатях Титла представив силу й мускулярну вмілість, але й створив лагідні, приємні характери. Таким був створений ним маленький літаючий слоник, якому Титла надав характеристичні риси свого дволітнього сина.

Фільм "Снігурочка", в якому мистець створив типи карликів, відзначає 1988 р. своє 50-ліття і одержав 8 нагород. Це перший повний рисунковий фільм.

У 1940 р. був створений "Пінокіо".

Вальт Дісней був свідомий великого таланту Титли. І коли під час продукції "Пінокіо" Дісней не був

вдоволений із одної сцени, Титла пережив цей епізод дуже тяжко і протягом двох тижнів випрацював іншу свою мистецьку креацію, якою сам був здивований, не здаючи собі справи із величезних своїх мистецьких спроможностей.

Титла і його співтовариш Fred Moore були визнані найкращими ілюстраторами у рисункових фільмах.

В. Титла створив у студії В. Діснея багато коротких фільмів в 1935, 1938, 41, 42, 43-ix роках.

Він викладав теж у Don Graham Art School for Animation. Він навчав, що ілюстратор мусить поставити собі великі вимоги, і коли сухий і нецікавий предмет зуміє представити так, щоб був живий і повний життя, то тоді сповнить своє завдання.

Останнім досягненням у студії Діснея був фільм "Фантазія". Тяжко ствердити, чому В. Титла залишив студію в 1943 р. Треба сподіватися, що відхід був спричинений зміною у самій студії, а може уважав, що його родина буде більше забезпечена на власній фермі в стейті Коннектікат (Нова Англія).

Він продовжував свою працю в Paramount і 20th Century Fox і керував різними продукціями, включно із комерційними серіями, напр., Little Lulu і деякі Poreye cartoons.

Протягом останніх 10 літ керував оживленими промисловими реклями, із своєї власної студії Tytla Productions в Нью-Йорку.

Уроджений в Америці, В. Титла тримав родинний зв'язок із новоприбулою сяди родиною свого кузена. Його кузен по батькові, також провадить мистецьке життя, — займається малярством, співом, а наймолодша Аня студіює зараз мистецтво.

Володимир Віліям Титла був членом The Academy of Motion Picture Arts and Sciences, The Lambs і The National Cartoonist Society.

І. ЧАЙКІВСЬКА

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Багато людей, зокрема жінок кожного року починають наново відтовщуючу дієту. Багато з них не їдять сніданку, але те є одним з найгірших рішень, які можна зробити, тому що:

а) Не ївши сніданку, людина стає більше голодна і їсть більше під час дня.

б) Сніданок має підставову поживу як вітаміни "А" і "С", залізя і вапно.

в) Сніданок для людей на дієті повинен складатися з 1/3 калорій при-

значених на день. На пр. 2/3 горнятка сиреалій (cereal) найкраще "бран" з нарізаним бананом, горнятко відтощеного молока, 1 шматок пшенично-разового (whole-wheat) хліба з марґариною, що все разом має 400 калорій.

Треба їсти свіжі овочі, які мають вітаміни, мінерали і волокно, (fibre) що помагає почуватися ситим.

Молоко має білок (протеїну) і вапно, але треба вживати зовсім відтощене (skim) або 99% без товщу.

Можна теж приготувати дуже поживний сніданок на електричному змішувачі (blender): 1 білок, 1-1/2 горнят-

ка пісного молока, 1 горнятко полуниць або черниць або нарізаних бросквин, 2 конверти штучного цукру (sweet & low) ч. ін. і 4 кістки леду. Змішати на високій швидкості і випити.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XLVI

JULY-AUGUST 1989

Editor: Marta Baczynsky

IRYNA KUROWYCKYJ

GFWC CONVENTION

The General Federation of Women's Clubs held its 98th International Convention in Tulsa, Oklahoma from June 10-15th. This year's motto was "Education for Living."

The World Federation of Ukrainian Women's Organizations is a member of the International GFWC and was represented at the Convention by its President Dr. Maria Kwitkovsky. The Ukrainian National Women's League of America and the Gold Cross are Associate Organizations of GFWC. They were represented by Maria Savchak, President of UNWLA, Iryna Kurowyckyj, member of the Executive Board of UNWLA, and Natalia Ivaniv, President of the Gold Cross.

The GFWC unites members from 46 countries in the free world and embraces 16 international associate organizations. In the United States more than one half million women in various clubs are members of the organization.

GFWC was organized in 1889 through the initiative of Jane Cunningham, a journalist from the newspaper "The New York World." Ms. Cunningham was refused admission to a banquet for Charles Dickens which was

held at the New York Press Club simply because she was a woman. This precipitated great anger in her and the determination to right this injustice. Ms. Cunningham realized that there was power in numbers and hence followed through on the idea of uniting women from all walks of life into one organization. In 1901 the club received its charter. Initially, it was referred to as the "Housewife's University" because it was there that women learned the basics of organizational life.

GFWC is a conservative, patriotic and religious organization. The pre-Convention banquet honored the State of Oklahoma and its Indian heritage. It was a gala event which featured an authentic Indian "pow wow".

The following day, the opening of the Convention at the Tulsa Performing Arts Center got off to a rousing start with a special performance by the cast of "Discoveryland's Oklahoma" presenting excerpts from the musical "Oklahoma".

The business part of the Convention opened with a call to order by Alice Donahue, the International President. Tulsa's Mayor Rodger Rondle offered greetings to the delegates on behalf of the citizens of Tulsa with the

Делегатки Міжнародних Клубів — членів Генеральної Федерації Жіночих Клубів, учасниці 98-ої Конвенції Генеральної Федерації, яка відбулася в Тульса, Оклахома 10-15-го червня 1989 року.

Delegates of International Clubs — members of GFWC. Participants in the 98th Convention of GFWC, held in Tulsa, OK, June 10-15, 1989.

traditional presentation of the keys to the City. Former United States Congressman Clem McSpadden delivered a moving patriotic message entitled "If our flag could talk." The keynote address was presented by the Norwegian actress Liv Ullman. She holds the post of UNICEF Good Will Ambassador since 1980 and has devoted much of her time on behalf of this organization. She spoke about the abused, neglected and troubled children of our world and urged those present to become familiar with the United Nation's convention of the Rights of Children, which is ready to be adopted in the Fall of 1989. The convention stresses the civil and economic rights of children, their right to protection from exploitation and the right to special care for the handicapped.

A special videotape message from James Brady, former White House Press Secretary was shown to the Convention delegates. Mr. Brady was seriously injured in the attempted assassination of former President Ronald Regan. Currently, Mr. Brady is Vice Chairman of the National Organization on Disability. He said, "Volunteer women are busy women who make this planet a better place. I am involved not only because I happen to be a member of the disabled, but because I have faith in our country and its organizations such as the GFWC."

The International meeting/luncheon was attended by all delegates the following day. Representatives from eleven countries paraded into the Plaza Ballroom dressed in their colorful native dress. This year the reports from the internationals were gathered and presented in a slide show format by Jane Lee Norsal, Chairman of the International Clubs. During this reception GFWC Oklahoma President Mary Crew presented each international delegate with a feather and a certificate, making her an honorary Oklahoma Indian.

Every morning and in the late afternoons through the duration of the Convention, workshops were held. One topic under hot discussion that was of concern to all the International delegates was how the reports of each organization should be presented. Some argued that the chairman should read all the reports, others said that the delegates traveled great distances to reach the Convention and should be allowed to read their own reports. This subject was especially important since this year's reports as shown on the slide presentation, did not always coincide with the actual written reports.

The Ukrainian Museum has a visitor's book in which people who come to the Museum write a few words of their impression of their visit to the institution. Some people write in English, some in Ukrainian. The Ukrainian comments have been translated and are so indicated.

"It may be a small museum, but its contents are certainly worth seeing. I agree with the guidebook, "an often overlooked treasure!"

* * *

"I truly enjoyed my first time visit!"

Українки-делегатки на 98-му Конвенцію Генеральної Федерації Жіночих Клубів Зліва: Ірина Куровицька — СУА, Марія Савчак — голова СУА, д-р Марія Квітковська — голова СФУЖО, Наталія Іванів — голова УЗХ

Ukrainian delegates at the 98th Convention of GFWC. Fr. 1. Iryna Kurowycky, Maria Savchak, President of UNWLA, Dr. Maria Kwitkovsky, President of WFUWO, Natalia Ivaniv, President of UGC.

Some delegates were unhappy about this situation and all the recommendations were forwarded to the Executive Board.

On Thursday at the plenary session, associate members had a chance to greet the Convention and give a two minute report on the work of their organization. Dr. Kwitkovsky spoke on behalf of WFUWO. Mrs. Maria Savchak, President of UNWLA reported on the work of UNWLA, as did Mrs. Natalia Ivaniv on behalf of the Gold Cross. She also presented a "pysanka" Ukrainian Easter egg to the International President, Alice Donahue.

During the Convention UNWLA distributed pamphlets on the history of our organization and about the Ukrainian Museum in New York. Since the next convention will be held in New York City, we invited delegates to visit our Museum.

It is in New York City that the GFWC will celebrate its centennial. We are all looking forward to this big event.

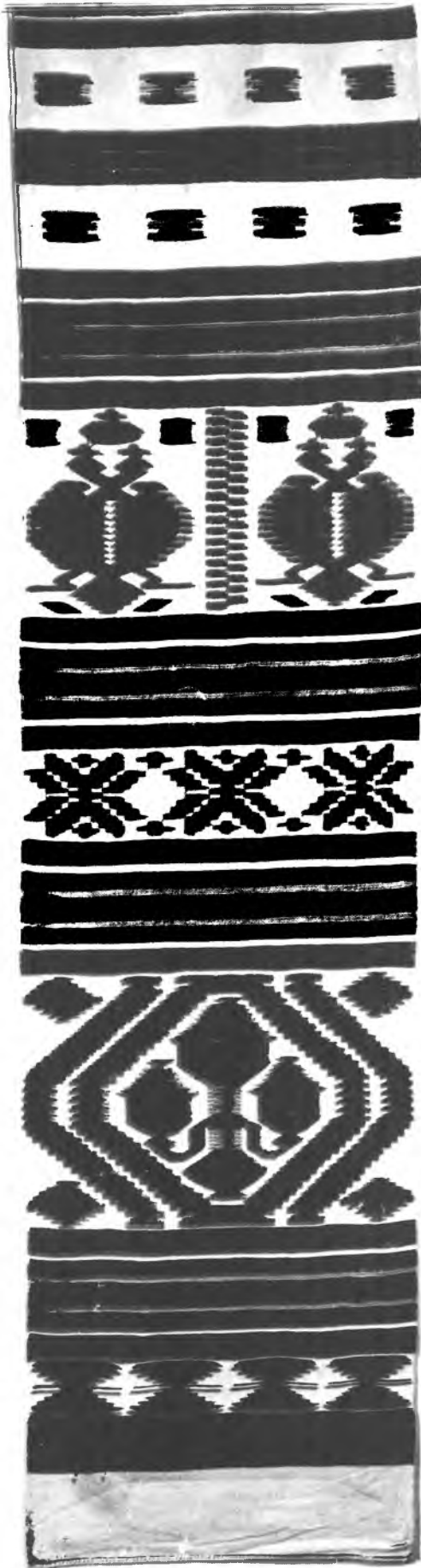
* * *

"Heartfelt thanks to all who gave their time and effort to make sure that our Ukrainian language and culture will be preserved and protected for the benefit of those who honor and love our beautiful enchanted Ukrainian land, its people and customs."

(translated from Ukrainian)

* * *

"Simply wonderful!"

STAND UP AND BE COUNTED!

Recently the Ukrainian Museum launched a new phase of fundraising activity by sending over 18,000 letters to the greater Ukrainian community asking for support. The funds from this campaign are slated for the building of a new Museum facility.

The Museum was founded in 1976. Since then it has grown tremendously in every aspect — size of collection, scope of agenda, span of educational and community programs. Yet physically, it is still confined to the same space within which it began its operations.

Much has been written about our obligation as Ukrainian Americans to our heritage, to our future and to our survival. There is great understanding of this particular task by many people. They are the ones who rally to support our organizations, our schools, our churches. They too have been asked to support a museum, the depository of our historical and cultural inheritance, where in the spirit of pride and loving concern, ruled by professional standards and applications, these treasures of our legacy have found a home. Unfortunately, there are many people who do not understand or choose to ignore their moral obligation in this matter.

The Ukrainian Museum cuts through all barriers which create groups within a society. Our culture is the cumulative effort of all our people, all Ukrainians, through many centuries, from times of great despair, as well as from times of great glory; from periods of learning and achievement, and from those times when darkness reigned; from wars, battles and upheavals, and from peace, tranquility and serenity; from the mind and spirit of our most honored and talented artists, writers, composers, as well as from the busy, talented hands and hearts of our peasant folk.

Hence, the responsibility of safeguarding our heritage belongs to all Ukrainians and those of Ukrainian descent.

The accountability for growth and development of the Ukrainian Museum is not a matter of personal conviction. Yes, I will support this institution because I like it and agree with its policy, or, no, I will not support this institution because it does not suit my viewpoint — is simply not applicable. In this matter there is no choice!

Ritual cloth from Krolevets', Sumy oblast', northeastern Ukraine, 1900. This ritual cloth is white cotton cloth woven in red. The tree of life motif is a derivative of the female image of fertility, the goddess Berehinia. From the folk art collection of the Ukrainian Museum in N.Y.C.

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1989

If you say "I am Ukrainian" or "I come from a Ukrainian background" the sum total of what was, is, or will be Ukrainian belongs to you — as well as the responsibility for it.

Because the Ukrainian Museum holds, protects, preserves and exhibits all that is best within the scope of the Ukrainian cumulative cultural achievements, the American community as well as the countless individuals from foreign countries visiting New York City have the opportunity to become acquainted with us and to see our contribution to world civilization. Shouldn't our beautiful embroideries, kilims, ceramics and works of our master painters and sculptors be shown in an environment which will dignify their value, beauty and timelessness?

The present Ukrainian Museum's facility is modest, to say the least. Yet even within its small galleries the exponents speak grandly and visitors are awed! Imagine large, spacious galleries showing magnificent examples of Ukrainian folk art! Our pride would be boundless!

However, pride is hollow without some contribution to its attainment and sustainment. Ukrainians and Americans of Ukrainians heritage, if we stand up to be counted, remember, that our actions today become our legacy for tomorrow!

The Ukrainian Museum needs a new building. The need is urgent! The greater Ukrainian community must assume the major portion of funding for this project. Whatever other sources there are — Federal agencies, State agencies, private corporate funding — they must see a major community initiative before they will make a judgement on their contributions. It is up to us, all Ukrainians and Americans of Ukrainian descent, to join in this initiative. Make no mistake, it will be our collective glory when we achieve our goal. Let our thoughts only dwell on the positive and on success!

Please make your commitment to the
Ukrainian Museum
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110

Ritual cloth from Krolevets', Sumy oblast', northeastern Ukraine, 1930's. This ritual cloth is white cotton cloth woven in dark red. The goddess Berehinya is again prominent in very abstract form. From the collection of folk art at the Ukrainian Museum in N.Y.C.

THE UKRAINIAN MUSEUM — A CULTURAL EXPERIENCE

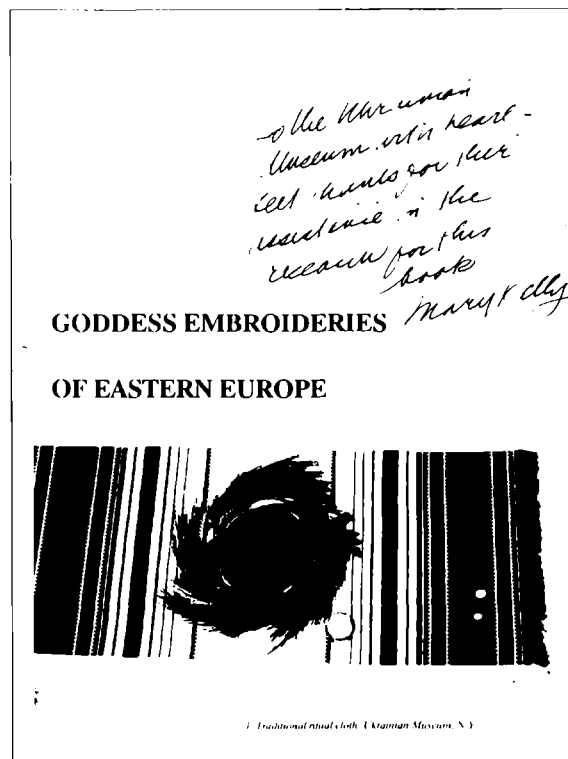
Mary B. Kelly, Professor of anthropology at Tompkins-Cortland Community College in Dryden, NY recently wrote a book entitled "Goddess Embroideries of Eastern Europe" (Northland Press of Winona, 1989). It is a beautiful book, rich in photographs, illustrations and text tracing and detailing the mysterious images of the ancient goddess, which have become an integral part of folk art of Ukraine and its neighboring countries.

An important source of information for the book was Lubow Wolynetz, The Ukrainian Museum's Director of Education. Mrs. Wolynetz has worked with Prof. Kelly on numerous occasions which resulted in exhibits that prominently featured examples of Ukrainian folk art. The Museum's collection of textiles was extensively explored by the author. Perhaps the images of the goddess on the textiles — ritual cloths, costumes — served as an inspiration for this project.

It is interesting to note that the introduction to the book is entitled "Walking with Berehinia." Its first paragraph reads: "Leafing through a catalog from the Ukrainian Museum in New York, I first saw the name of the ancient goddess Berehinia. I had picked up the material earlier in the week, and now, riding south on a train, I settled down to read:

An outstanding young girl was selected to be the Perehinia (Berehinia). She was wrapped in red scarves and led around the village. The villagers would walk behind her and softly sing or talk to her. In her upraised arms the Perehinia carried wooden spoons with which she made various movements. If the girl was not very tall she would stand on a young man's shoulders and steady herself by holding onto rakes that were carried by the men at her side. A wreath of flowers was placed on her head. Although the cult of Berehinia has been completely forgotten and the custom of leading Perehinia remains vague remnant of the old harvest ritual, the goddess Berehinia has found a place for herself on the ritual cloths from Krolovets. (Wolynetz, 12)."

Prof. Kelly goes on to explain how her interest was peaked concerning this subject and her "three year quest for the answer" to the source of the image of the goddess. "In the Soviet Union, in Ukraine, in Rumania and Hungary and finally in libraries and museums all over the United States and Canada I followed a trail of research and documentation..."

In the following paragraph Prof. Kelly gives credit where its due. "Maria Shust, Director of the Museum (Ukrainian Museum), kindly showed me Ukrainian Easter eggs with the Berehinia symbol. A talk with Lubow Wolynetz, the author of the article I had read, produced more information. Born into a Ukrainian group noted for its folk art, Wolynetz told me of life in the Hutzul area of the Carpathian mountains, where their art and way of life have preserved many ancient forms and motifs. I hoped to find a remnant of the ancient goddess Berehinian there."

The title page of this book features a photograph of a traditional Ukrainian ritual cloth (embroidered by Lubow Wolynets), embroidered with black and red thread, showing a very abstract, repetitive image of the goddess. The Museum's copy bears the author's signature and the message:

"To the Ukrainian Museum with heartfelt thanks for their assistance in the research for this book."

Cont.: UKRAINIAN MUSEUM VISITOR'S BOOK

* * *

"The pysanky workshop is an excellent introduction to the Ukrainian tradition of Easter Eggs. I enjoyed the class and will continue to appreciate your customs."

* * *

"Thank you for providing so much information about the symbolic background of the eggs and the details of each part of the folk costumes. The stringlinking of the egg designs to geographic regions is very clear and ingenious. And the handiwork itself is breathtaking!"

COURSES AND WORKSHOPS AT THE UKRAINIAN MUSEUM

EMBROIDERY COURSE

Embroiderers may learn and expand their skills during this eight session course. They may start from the basic cross stitch or advance to little known stitches and intricate cut-work techniques while exploring the history and evolution of the styles, techniques, colors, threads and fabrics used traditionally in various regions of Ukraine. Open to adults and children over 10 years of age.

Date: October 7 - December 9, 1989
Time: Saturdays, 1:00 - 3:30 pm.
Fee: adults - \$45 seniors & students over 16 - \$40; children 10-16 - free; members - 15% discount.

BEAD STRINGING COURSE

This is a three session course in the art of making *gerdany* (bead-strung necklaces) which were traditionally worn with folk costumes in various regions of Ukraine. The course is designed for adults and children over 12 years of age.

Date: November 4, 11 & 18, 1989
Time: Saturdays, 1:00 - 3:30 pm.
Fee: adults - \$20; seniors & students over 16 - \$15; children 12-16 - free; members - 15% discount.

UKRAINIAN CHRISTMAS TRADITIONS

During this two session workshop participants will learn about Ukrainian Christmas traditions as well as partake in the actual baking of traditional Christmas breads. Open to adults and children over 16 years of age.

Date: December 2 & 9, 1989
Time: Saturdays, 1:00 - 4:00 pm.
Fee: adults - \$15; seniors & students over 16 - \$10; members - 15% discount.

CHRISTMAS DECORATIONS WORKSHOPS

Traditional Ukrainian Christmas tree ornaments such as spiders, cradles, stars, mobiles and garlands will be made by

Cont.: UKRAINIAN MUSEUM VISITOR'S BOOK

"Thank you for the opportunity to see my roots and to bring that pleasure to my grandmother of 91 years old. Thanks for keeping the tradition."

* * *

"Thank you for a look at our roots. I wanted to show my son."

* * *

"Your egg collection is fantastic! A vast of knowledge and array of styles."

participants from beads, walnut shells, colored ribbons and paper. Open to children as well as adults.

Date: December 3 & 10, 1989
Time: Sunday, 2:00 - 4:00 pm.
Fee: For each session - adults - \$4:00; seniors & students over 12 - \$3:50; members - \$3.00, children ages 7-12 free.

ALL MATERIALS ARE COVERED IN THE REGISTRATION FEE. FINISHED OBJECTS MAY BE TAKEN HOME. FOR MORE INFORMATION & REGISTRATION PLEASE CALL (212) 228-0110.

PROGRAMS FUNDED IN PART BY THE NEW YORK STATE COUNCIL ON THE ARTS.

WHAT TO DO IF YOU THINK YOUR TEEN IS USING DRUGS

First, you must understand the four levels of drug use: experimentation, controlled use, abuse and dependence — and then react accordingly.

EXPERIMENTATION. If your child is just starting to try drugs, the worst thing you could do is accuse him of being a "drug fiend." Overreaction can actually make the child use drugs more — in rebellion.

Instead, be subtle. Quietly tell him you feel he may be getting into something dangerous. Don't accuse or lecture. Ask *why* he wants to try drugs to interfere with his health and his goals in life.

CONTROLLED USE refers to the occasional drug user. In this case, the person does not allow the drug to control him, or interfere with his work. Again, in this situation, it is best to approach your child gently with your concern, without overreacting.

ABUSE. People cross the line from controlled use to abuse when they start using drugs frequently and excessively. If you're convinced your child is an abuser, tell him you love him and you want to help him with his problem. If he doesn't stop, convince him to go to a counselor with you.

DEPENDENCE occurs when the drug controls the person. In this case, the user is self-destructive and you must act decisively and forcefully. *Carry* your child to a treatment center if necessary.

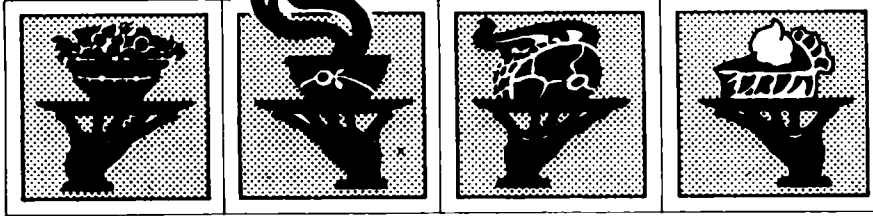
**Need expert advice or support?
Call our NINELINE counselors at
1-800-999-9999. We'll put you in touch
with people who can help you right
in your home town.**

*SOURCE: Roger W. Paine III
We Never Had Any Trouble Before*

COVENANT HOUSE

460 WEST 41ST STREET, NEW YORK, NY 10036

наше харчування

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

Сир є одним з найпопулярніших продуктів, що можна вживати в різні способи. Подаємо декілька приписів зі сира.

НЕПЕЧЕНИЙ СИРНИК

КОРЖ:

- 1 горнятко мелених кексів граама (graham crackers)
- 2 ложки цукру
- 1/3 горнятка масла або маргарини — топлених

СИРНА МАСА:

- 2 конверти желатини без смаку
- 3/4 горнятка цукру
- 3 жовтки
- 1 горнятко молока
- 3 8-унцові пачечки вершкового сира (cream cheese) кімнатної температури
- 2 ложки цитринової шкурки
- 2 ложки цитринового соку
- 1 ложечка ванільового екстракту
- 3 білка
- 1/4 горнятка цукру
- 1 горнятко квасної сметани

Корж — добре змішати вилкою мелені кекси граама, цукор і масло. Накласти і добре притиснути на дно 9-інчової тортівниці. Вкласти до холодильника.

Сирна маса. — В горішній частині подвійного посуду (double boiler) змішати желатину з цукром. В малій місці вбити жовтки з молоком і потроху вливати до желатини з цукром. Добре замішати і варити над кип'ячою водою, постійно мішаючи 5 хвилин. Зняти з вогня і залишити на 10 хвилин. У великій місці вбити електричною мішалкою вершковий сир з цитриновою шкуркою і соком і ванілією, щоб маса була однотайна. Поволі вливати протиглі жовтки з молоком і ще трохи вбивати мішалкою. Покласти миску в другу більшу миску з льодом, щоб маса згусла. Кілька разів помішати. В тому часі вбити чистою електричною мішалкою білка, додаючи

потроху цукор і додати їх і квасну сметану до протиглої маси зі жовтків і ще трохи вбивати на низькій швидкості, щоб все злучилося.

До приготованої тортівниці накласти на корж сирну масу і держати в холодильнику цілу ніч.

Сирник можна прикрасити свіжими полуницями, нарізаними в платки і уложити їх в гарний взір, або вжити ківі, або одне і друге.

ПЕЧЕНИЙ ЦИТРИНОВИЙ СИРНИК

- 1/2 горнятка мигдалю без лущинки
- 3/4 горнятка цукру
- 1 1/4 горнятка сира (creamed cottage cheese — 4% товщу)
- 2 великі яйця, розділені
- 3 ложки цитринового соку
- 2 ложечки цитринової шкурки
- 1/3 горнятка манної каші (farina)
- 1/4 горнятка масла або маргарини — кімнатної температури
- 1/2 горнятка білих родзинків

Вистелити дно 9-інчової тортівниці добре намащеним восковим папером, натовстити боки і все припорошити борошном (мукою).

У F.R. або електричному змішувачі (blender) змолоти мигдаль з цукром, додати сир, жовтка і цитринові сік і шкурку. Вживаючи спосіб "on & off", змішати все на однотайну масу і тоді додати манну кашу і ще трохи мішати в F.P. Окремо в середньої величини місці вбити білка і додавати до них потроху сирну масу і родзинки. Вживаючи шпатель (spatula) легко все змішати на однотайну масу. Накласти до приготованої тортівниці і пекти в температурі 325° 55 хвилин, щоб верх сирника був сухий і патичок до пробу-

вання чистий. Вистудити, перевернути на підставку, зняти восковий папір і вкласти до холодильника.

Перед поданням прикрасити пластинками помаранч, виноградом або рум'яним мигдалем.

ЛАКОМИНКИ ЗІ СИРА З МАЛИНОВОЮ ПІДЛИВОЮ (від Ліди Пясецької)

- 2 8-унцові пачечки вершкового сира (cream cheese) кімнатної температ.
- 2 горнятка вершків (heavy cream)
- 2 конверти желатини без смаку і
- 1/2 горнятка води до розпушення
- 1 ложечка ванільового екстракту
- 1 горнятко цукрової мучки
- 1 ложка цитринового соку
- 1 горнятко зимного молока

Всипати желатину до зимної води і вкласти склянку до посуду з гарячою водою, щоб зовсім розпустилася.

Вбити сир з цукром і окремо вбити вершки і додати їх до сира, як теж розпущену желатину (охоложену). Добре вимішати разом з цитриновим соком і зимним молоком. Наложити до добре намащеної маслом форми і вкласти до морозильника на ніч.

ПІДЛИВА:

- 2 коробки морожених малин
- 1/2 горнятка крохмалю (corn starch)
- сік з 1-ї цитрини
- 2-3 краплі червоної фарби (food coloring)

Розморозити малини, додати крохмаль, сік з цитрини і трошечки води, заварити щоб згусло. Накінець дати червону фарбу.

Лакоминку перед поданням вставити на 1 годину до холодильника, а теплу малинову підливу подавати окремо.

КРИХКЕ ТІСТО З ВЕРШКОВОГО СИРА

- 1/2 фунта масла
- 1/2 фунта вершкового сира (cream cheese)
- 2 горнятка пересіяного борошна (муки)
- 1 жовток

Замісити тісто з усіх складників, завинути в пластичний папір і вкласти на ніч до холодильника.

З того тіста можна пекти т.зв. "пальчики", які смакувати розколоченим яйцем і посипати маком або кменом. Також можна виробляти пиріжки з м'ясом або капуствою.

ТРАДИЦІЙНИЙ ОСЕЛЕДЕЦЬ

"Традиційний оселедець", котрий кожного року пригтовляє 76-ий Відділ СУА у Воррен, Міч., відбувся 26-го лютого, 1989 р. в школі Непорочного Зачаття. З нагоди його 15-ліття треба підкреслити, що кожного року ця подія набирає щораз більшої вартості. Окрім гуморесок та їжі, програми "Оселедця" включають теж серйозну культурно-мистецьку частину. Наприклад, два роки тому Олег Іванусів з Торонта мав відчит про стан наших церков на Лемківщині і документував його численними прозірками церков, котрі він сам зфотографував. Минулого року була виставка зразків вишиваних взорів з усіх околиць України і навіть наших в'язнів в ГУЛАГ-у, роботи Ігоря Чмоли з Чикаго. Цього року вершком програми був виступ нашої оперної співачки, меццо-сопрано Христини Липецької.

Свято цього року відкрила на веселому тоні голова Відділу Ксеня Кучер. Слідувала гумореска про піст, пера Гриця Зозулі-Ека, яку відчитав Володимир Дигдало, перебраний за гуцульського газду. Його жінка Рома продовжувала розвеселювати присутніх гуморескою про Гриця та його "жону". Вдалі жарти і скетчі виконали союзьанки: Мирося Бараник, Рома Дигдало і Стефа Оглобляк.

В другій частині програми виступила Христя Липецька у фортепіановому супроводі Марусі Лісовської. У фантастичній подорожі літаками та автобусами по містах Європи ми почули арії з оперет і опер. Під час польету літаком залунали пісні "Дивлюсь я на небо" Заремби і "Балляда" Коплянда. У Відні ми почули "Пісню циганки" з "Циганського барона", в Міляно "О мійо баббіно каро" з "Джіанні Скіко", в Парижі "Хабанера" з "Кармен" та в Києві "Місяцю ясний" з "Запорозьця за Дунаєм". Вроджений талант, студії співу і музики та свобідна сценічна поведінка допомогли нашій співачці — "соловейкові" увійти в ролю різних персонажів та віддати бажані інтерпретації і вокальні досягнення в повній красі.

Після закінчення артистичної частини програми, згододнілі учасники і гості свята "помандрували" пішки до буфету. Смачні оселедці, що їх приготувала Стефа Оглобляк і Людмила Томин, та добре печиво членок зникали блискавично з гарно прибраних столів.

Назагал, імпреза була дуже цікава і розвеселююча і присутні гості провели час в приємній та дружній атмосфері. Завдяки невтомній праці голови Відділу Ксені Кучер та з поміччю союзьанок і їхніх чоловіків програма була бездоганна. Її звеличив своєю присутністю о. Христофер Войтина, парох УКЦ св. Йосафата у Воррен. Без зайвих похвал треба признати, що це був один з краших і дуже вдалих "Оселедців".

Ірена Гнатчук, прес. реф.
76-го Відділ СУА

Просимо прізвища писати друкованими літерами в обох мовах.

ЦІКАВЛЯТЬСЯ УКРАЇНОЮ ТА ЇЇ МИСТЕЦТВОМ

Чим більше терпить український народ, тим більше світ знає про нас, про нашу культуру й історію.

Особливо після чорнобильської катастрофи, то думаю, що нема закутка на земній кулі, щоб не знали, що існує такий великий український народ, зі своєю мовою і культурою.

В суботу 15-го квітня 62-ий Відділ Союзу Українок в Глен Спей, під головуванням Марти Цимбалістої, зустрів у себе велику групу американських жінок лютеранського віровизнання в числі 95 осіб.

Зустріч відбулася в Українській Католицькій Церкві св. Володимира в Глен Спей.

Їх дуже зацікавила ця чудова дерев'яна церква в гуцульському стилі, чого Америка у себе не має.

Всі були захоплені як зовнішнім, так і внутрішнім виглядом. Особливо їх цікавили ікони, іконостас та хоругви.

Отець Юліян, парох церкви св. Володимира, пояснив присутнім про значення ікон та іконостасу в церкві, а також про те, що кожна віруюча українська родина має ікону в своєму домі, до яких молиться. А також о. Юліян розповів про українські Великодні звичаї та традиції.

Д-р Богдан Цимбалістий коротко розповів про ікони та іконостас — історію, техніку та їх значіння. Особливу увагу звернув д-р Цимбалістий на іконостас, як велику прикрасу Божого Храму та про освячення отцями пречистих тайн за його дверима.

Окрім ікон, які прикрашують церкву св. Володимира, були виставлені ікони майстра-маляра Петра Холодного. Це ікони надзвичайного виконання і краси.

Після розповідей і пояснень, присутні гості цікавились багатьма речами, на які одержували вичерпні відповіді від о. Юліяна та д-ра Цимбалістого. З великим зацікавленням розглядали ближче ікони.

Після всього гості були запрошені в церковну залю. Там був приготований традиційний великодний стіл з бабками та чудовою виставкою українських писанок, яких вони може ніколи не бачили у своєму житті.

Цю виставку і стіл приготувала доволітня мистецька референтка Галина Кандюк, і писанки були переважно її роботи.

Голова Відділу Марта Цимбаліста привітала всіх присутніх на залі та попросила Галину Кандюк до слова, яка прочитала реферат про писання писанок на Великодні Свята, техніку писання та про символи писанок: життя, любов і краса, що практикується на Україні вже довгі століття, починаючи ще від поганських часів.

Після прочитання реферату всі оглядали писанки та багато з гостей цікавились технікою виконання. На численні питання відповідали Галина Кандюк та бувша голова Відділу Ірена Кіндрачук.

На велике здивування гостей, союзьанки гостили цю велику групу смачним домашнім печивом та кавою.

З великим задоволенням і вдячністю відїхали гості до відпочинкової оселі "Капопія", що знаходиться п'ять миль від Глен Спей, куди вони час-від-часу зїжджаються на відпочинок та зустрічі.

Нам в свою чергу було приємно розповісти про наше мистецтво, культуру та звичаї і тим самим дати більше знати про наш український народ американській спільноті.

Ольга Линник

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ВЕЧІР В КЕРГОНКСОНІ

Управи 89-го Відділу США, ім. Лесі Українки, в Кергонксоні, Н.Й., завжди дбали не тільки про задовільний матеріальний стан Відділу, але також і культурний та товариський. Ось і цього разу імпрезова референтка Зеновія Ковальська і культурно-освітня Євгенія Рубчак вийшли з ідеєю товариських зустрічей з ширшою громадою у формі регіональних вечорів.

В суботу, 25-го березня 1989 року відбувся перший з черги гуцульський вечір, до якого референтки опрацювали відповідну програму у виконанні членок Відділу. Голова Відділу Стефанія Барановська коротким словом відкрила імпрезу та покликала до слова Лідію Яців, яка виразно, з почуттям прочитала надзвичайно широко опрацьовану доповідь про Гуцульщину. Лідія Яців подала докладне географічне положення Гуцульщини, яка лежить у горах Карпатах та належить до Галичини, Буковини і Закарпатської України. Не зважаючи на розмежування, чи окупацію Гуцульщини між різними чужинецькими країнами, гуцулів поєднує спільна матеріальна і духовна культура.

Доповідачка подала чудовий опис природи в Карпатах: "Карпатські гори, верхи гір, сягаючі зір, темні ліси-бори повні духів і таємниць, бистрі ріки, зелені полонини і блакитне небо над ними — все це овіяне красою, що серце радістю сповняє і давнину нагадує...", а далі: "Краса гір у лісах, куди ще нога не сягала: у їх таємних шумах і бурях в осінніх туманах-мряках, у зимових сніговіях, у весняних ревах потоків, у царинках літом квіточками закосичених, в тужливому голосі сопілки-флюєри і у сумовитому риданні трембіти". Описала красу у барвистій ноші, в гуцульській буйній вдачі, у звичаях, обрядах і переказах. Подала теорію науковців; що предки гуцулів замандрували із широким степів, чи, може, втекли в непроходимі ліси від навали різних орд і там залишились, бо Гуцульщина, захоронена горами, зберегла багато звичаїв з минувшини. Гуцульщина славиться не тільки її омріяною красою а й багатством. Найбільше її багатство — це ліси; віковічні смереки, дорогоцінні кедри і "вічне дерево" — тис. Також багата Гуцульщина різними копалинами: поташова і камінна руда, вугілля, залізні руди, графіт і всякі мінеральні джерела.

З давніх давен, завдяки географічному положенню, Гуцульщину обминали більш політичні події та все ж локальна історія була досить бурхлива. Бо деякі події, як боротьба між Польщею і Молдавією в 15-му стол., чи повстання Богдана Хмельницького в 17-му стол., впливали на волелюбних гуцулів і вони повставали проти тих, хто робив їм кривди. Згадала про різні ватаги опришків, що діяли в 17-18 століттях та за оспіваного народом Довбуша, що "волю ніс покривдженням". Школи в Гуцульщині появились щойно в 19-му стол. (Перед тим єдиними вчителями дітей були "дедя і няня"). Освідомлення Гуцульщини завдячується, в основному, священству і учительству. Отець Волянський з Криворівні вславився великою гостинністю: до нього з'їздилися на вакації еліта того часу, як Іван Франко, Леся Українка, Василь Стефаник, Михайло Грушевський, Михайло Коцюбинський, що описав чудову Гуцульщину і її побут в повісті "Тіні забутих предків". Гнат Хоткевич, хоч уродженець центральної землі, полюбив Гуцульщину і віддав їй велику частину свого життя і трудів: написав повість "Камінна душа", драми "Довбуш" і "Аридник", заснував гуцульський аматорський театр в селі Краснолі, в якому короткий час був режисером Лесь Курбас. Уродженець Гуцульщини Юрій Федькович — неперевершений співець

Гуцульський вечір в Кергонксоні. Секстет — зліва: Мирослава Кондра, Зеновія Ковальська, Емілія Реннер, Галина Хамула, Ольга Денисенко, Марія Підлуська.

Hutsul night in Kerhonskon. Fr. L — Myroslava Kondra, Zenovia Kovalsky, Emilia Renner, Halyna Chamula, Olha Denysenko, Maria Pidlucky.

постатей відважних легінів, безстрашних ватажків-опришків. Новеліст Василь Стефаник, поети О. Олесь, Е. Маланюк, Олесь Бабій оспівували в своїх творах красу Гуцульщини. Взагалі, прегарна Гуцульщина від давна приваблювала до себе мистців, письменників, науковців. Проф. Володимир Шухевич написав 5-тому етнографічну працю про Гуцульщину.

На початку 20-го стол. Кирило Трильовський заснував тов. "Січ", члени якого сформували гуцульський курінь та брали участь під час 1-ої світової війни у наших визвольних змаганнях, а під час 2-ої багато гуцульських легінів було в УПА.

В ділянці матеріальної культури або прикладного мистецтва особливої досконалости досягла архітектура в дереві: церкви в Криворівні, Ворохті, Ясені, гуцульські хати, на перехрестях доріг каплички і хрести. Мистецькі вироби в дереві, як різьба з інкрустаціями, кераміка, вироби зі шкіри і кости. Мальовничий гуцульський одяг (ноша), ткацькі вироби, вишивка низинкою та неперевершена майстерність в писанні писанок. Багато зразків гуцульського народного мистецтва зберігається по різних музеях, але "...ціла Гуцульщина — це немов один великий музей, у якому заховане все те, що занесло в нього хоробре плем'я Русичів".

Атракцією вечора була доповідь, яку присутні вислухали з великою увагою і цікавістю.

Щоб прикрасити вечір, на пропозицію Зеновії Ковальської, організовано секстет з членок Відділу, які співають в хорі "Золотий Гомін".

Секстет в складі Мирослави Кондри, Зеновії Ковальської, Емілії Реннер, Галини Хамули, Ольги Денисенко і Марії Підлуської самотужки підготував 4 пісні. Спершу відспівав мрійливо-описову пісню "Верховино, світку ти наш", — слова Миколи Устияновича та "Марічка" — сл. М. Ткача, муз. С. Сабадаша. Євгенія Рубчак відчитала Едварда Козака "Коломийки". Потім секстет виступив ще раз та про-

співав "Гуцулка Ксеня" — слова народні, муз. Р. Савицького та "В'язанку коломибок", при участі цілої залі.

На закінчення господарчі референтки при допомозі комітету подали смачну вечерю. Після вечері гості ще довго затрималися та гуторили собі досхоchu. Треба зазначити, що вечір дуже добре вдавсь. Присутні хвалили гарний почин, а нам — всім учасницям — було радісно чути, що ми зробили щось приємного для громади.

Ольга Денисенко
пресова референтка Відділу

КУРСИ ҐЕРДАНІВ, МЕРЕЖИВА І ВИРІЗУВАННЯ В ОКРУЗІ ДІТРОЙТ

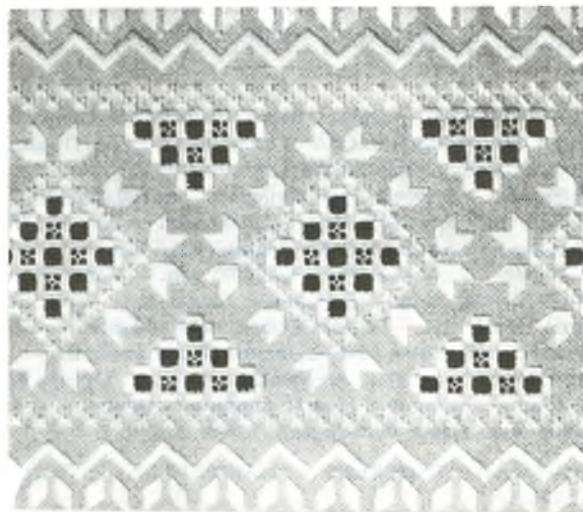

Зліва сидять: Євдокія Климишин, Оріся Лончина, Маруся Зарицька.

Seated fr. l. — Evdokia Klymyshyn, Orysia Lonchyna, Marusia Zarycky.

Взір мережива робота Євгенії Воробкевич, 1989.

Взір вирізування робота Євгенії Воробкевич

Курси ґерданів, мережива і вирізування відбулися в домівці СУА в Ворені. Зацікавлення членок і пань околиці було велике. На кожному курсі було около десяти учасників. Курси ґерданів проводила мистецька референтка при О. СУА Маруся Ткачук а курс мережива і вирізування Євгенія Воробкевич членка 96 Відділу СУА Округа плянує повторити ці курси.

Маруся Ткачук,
мистецька референтка Округи

Ґердан роботи Марусі Ткачук. Дітройт, 1989

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

В світлу пам'ять покійної **Ірени Дмитренко-Чайківської**, членки 88-го Відділу СУА у Філадельфії, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили 800.00 дол. В тому: **250.00 дол.** — "Anders Engineering Inc.", **по 100.00 дол.** Юрій Чайківський і Христя Д. Вілсон, **50.00 дол.** — Богдан і Марта Чайківські, **по 25.00 дол.** — Надія і Юрій Цегельські, Дарія Федак, Роксоляна Луців, **по 20.00 дол.** — Марія Харина, Христя Сенник, Наталія Даниленко, Іван і Марія Галій, Рома Кужла, **15.00 дол.** — Марта Бобак, **по 10.00 дол.** — Сидір Новаківський, Роман Плахта, Іванна і Володимир Возні, Роман і Леся Городиські, Александра Коновал, Оксана Матла, Христя Лукіянович, Віра і Володимир Шембель, Христя Хомин-Іжак, Дарія Кульчицька, Ірина Зишир.

В пам'ять **бл.п. Марії Козак** складаю 25.00 дол. на Видавничий Фонд

О. Козак

На свіжу могилу **бл.п. Михайлини Січинської** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щире співчуття,

Олег і Іванна Ратич

Замість квітів у пам'ять **бл.п. Марії Гири**, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складають: Оля і Ярослав Городецькі, Ярослава і Ярослав Букачевські, Галя і Ростислав Ратичі по 20.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Михайла Шимоняка**, сина нашої членки Александри Шимоняк, складаємо 30.00 дол. на допомогу українським дітям в Бразилії. Родині покійного складають щирі співчуття Управа і членки 51-го Відділу СУА в Мілвоки,

Марія Пискір, голова 51-го Відділу СУА

В світлу пам'ять краянки дорогої **Тосі Іваночко**, пересилаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а донькам Мірі і Сяні висловлюю моє глибоке співчуття, **В. Михайлів, Вознесіння.**

A contrebution of \$25.00 is made to the "Our Life" Press Fund in memory of **Daria Lebed.**

Mary Dushnyk

Вшановуючи пам'ять дорогих наших спонсорів **Олі і Івана Кулиняків**, їх родичів **Тетяни й Івана Стельмахів**, та брата Олі, **Богдана Стельмаха**, пересилаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

мгр Володимира Михайлів та А. і М. Коцюби.

Просимо при пожертвах на різні цілі, некрологах, дописах, підписах під світлини подавати прізвища **ЧІТКО, ДРУКОВАНИМ ШРИФТОМ.** При пожертвах і підписах конечно по-українському.

ПОЖЕРТВИ З РІЗНИХ НАГОД

Нашій дорогій членці Іванці Бабак бажаємо скорого видужання і складаємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя",

89-ий Відділ СУА

11-ий Відділ СУА в Трентоні, вітає свою членку **Надію Юрчинську** з її уродинами, та бажає їй кріпкого здоров'я. З цієї нагоди пересилаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя",

Емілія Панасюк (голова) **Анастасія Бойцун** (секретар)

За Божим благословенням 1-го червня скінчилось мені 97 літ, дякуючи Господеві, що довелось мені прожити так довгі роки, складаю 30.00 дол. на Фонд Репрезентації СУА,

Марія Марків,

членка 66-го Відділу в Нью Гейвен, Конн.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СИРОТИ

Замість квітів на могилу **бл.п. Ольги Шпон** на бажання родини зложили пожертви на сироти в Бразилії спідуючі особи:

50.00 дол. — Лариса і Зенон Шпон,

30.00 дол. — д-р Олександр і Анна Косенко

по 25.00 дол. — Людмила і Зенон Чайківські, Юрій Чайківський, проф. Тиміш і Ольга Білостоцькі, Ірена і Роман Свистун

по 20.00 дол. — Марта і Богдан Чайківські, Люба і Маркіян Онуферко, Марія Федик і родина Швандор, Галина і Віктор Роман.

15.00 дол. — Берніс і Олег Богуш

по 10.00 дол. — Марія і Михайло Пелінські, Ліда Свистун, Казимира Гарновська

по 5.00 дол. — Марія і Шандор Борсі, Галина Лукас, Христина Каваретта, Ришард Каша.

Mary Dushnyk in memory of Ostep Kwitkowsky, contributed \$25.00 for Orphans in Brazil.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

В пам'ять незабутнього вуйка **проф. Атанасія Мидляка** та його дружини **Марти Мидляк**, складаю 500.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Роман і Леся Романишин

Замість квітів на свіжу могилу в пам'ять моєї дорогої приятельки **бл.п. Ірини Шинаровської**, складаю 25.00 дол. на Український Музей, в Нью-Йорку,

Ірина Валюта.

В пам'ять **бл.п. Наталії з Ліщинських-Яремчишин**, складаю 25.00 на Український Музей в Нью-Йорку,

Оксана Колінко.

В світлу пам'ять **Наталії Березовської**, складаю на Український Музей 25.00 дол.

Тарас Лукач.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. мгр. **Василя Колінка**, складаю 10.00 дол. на Український Музей. Опечаленій Дружині і доням висловлюю найглибше співчуття,

Зеня Білас

На Український Музей на похороні **сл.п. Антона Ваня**, чоловіка нашої членки Анни Ваньо, на нев'янучий вінок зложили: **по 50.00 дол.:** інж. Богдан і Ірена Чайківські, Даніель і Дарія Боуадана; **по 25.00 дол.:** Яро Ваньо, Франко і Олена Вірстюк, Константин і Мирося Ваньо, Анна Ваньо; **по 20.00 дол.:** Василь і Леся Мочули, Олена і Юрій Кисілевський, Марія і Ярослав Тимочки, Марія і Іван Борбичі, Іван і Світлана Марченки, Юрій Марченко, Ірина Марченко, Оксана Гнатчук; **по 10.00 дол.:** Фільо і Леся Моравські, Ліда Крамарчук — **разом 380.00 дол.**

У світлу пам'ять **бл.п. Марії Сенік**, бувшої нашої членки, яка померла у місяці лютім, 1989 р., 11-ий Відділ СУА складає 100.00 дол. на потреби Українського Музею в Нью-Йорку, —

Емілія Панасюк, голова 11-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. інж. Романа Олесницького**, 100.00 дол. на Український Музей складають — **Марта і Богдан Цимбалісті.**

Замість квітів на могилу **бл.п. Марії Пелешук**, 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку складає **Анна Любинська.**

Нижче подані членки 47-го Відділу складають пожертву на Український Музей в Нью-Йорку у світлу пам'ять мами нашої членки Катерини Щур **бл.п. Василини Мецканюк**, яка померла в Україні:

по 10.00 дол. зложили: Катерина Щур (в пам'ять мами), Аріядна Бах, Люба Домбчевська, Марія Джус, Регіна Кіндрат, Іванна Мартинець, Ірина Руснак, Анастасія Смеречинська, Тетяна Шутер; **по 5.00 дол.** зложили: Анна Матіїв, Марія Вергун, Ольга Ганушевська, Тамара Гривнак, Наталія Гуран, Ольга Жовнірович, Марія Крамарчук, Марія Костів, Марія Лозинська, Галина Павлічко, Мирослава Приймак, Віра Мотика, Ірина Михайлюк, Ірина Семанюк, Марія Сипняк, Марія Стасів, Анна Сохоцька, Ірина Шмігель, Анна Чорнобіль, Ольга Нарівна.

А Катерині Щур і її опечаленій родині складаємо щире співчуття.

У п'яту річницю відходу на вічний спочинок мого любого чоловіка складаю 1000.00 дол. на будівельний фонд Українського Музею в Нью-Йорку — **Ярослава Кукіль.**

В пам'ять **бл.п. Марії Прончак**, 20.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку складає **Вінцент і Марія Міддлети.**

В пам'ять **бл.п. Тетяни Мотики**, складає 5.00 дол. на Український Музей — **Анна Матіїв.**

В пам'ять моєї незабутньої мами 10.00 дол. на Український Музей складаю, **Катерина Щур.**

В пам'ять покійного **Володимира Бойка**, 25.00 дол. на Український Музей складає **Оксана Ленець.**

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

500.00 дол. — 62-ий Відділ СУА;

200.00 дол. — Гелена Шлаффер;

120.00 дол. — Олег і Христина Декайло;

по 100.00 дол. — Григорій і Мирослава Данилишини, Стефанія Лешко, Василь і Ніна Федуняк, Іванна Джус, Роберт і Гейл Вислоцькі;

60.00 дол. — д-р Тарас і Люба Шегедина;

по 50.00 дол. — Марта Шиприкевич, Мотря Кушнір, Татяна Дідошак, Марія Стефанишин, Надія Костик, о. Іван Ткачук, Борис Галаган, Гелена Кастл, о. Павло Любінський;

30.00 дол. — Василь Воронка;

по 25.00 дол. Богдан і Оксана Богословець, Григорій Мельник, Іван і Софія Винник, Ірена Новак, о. Роман Мірчук, Богдан і Христина Кульчицькі, Марія А. Вархола, Лідія Одежинська, Августин і Анна Узвяки, Орест Загайкевич, Ярослав і Ярослава Букачевські, Марія і Генріх Шноуси, Павло Слободян, д-р Віталій Богданів, Марія Фіглюс, Іван Пелех, Ореста Ткачук, Тиміш і Анна Гнатейко, Надія Цвях, Галина Гомзяк, А.Т. Лопадчак, Юрій і Христина Свищуки, Еміль Грубський, Теодозія Брикович, Оксана і Богдан Богословець, Мирослав і Катерина Поповичі, Стефан Гук, Ярослав і Марія Тимочки;

по 20.00 дол. — Марія і Євген Цибики, Зенон Михалевський, Людмила Голуб, Євген Яворський, Богдан і Ольга Чапля, Володимир Загайкевич, Василь Давидович, д-р Володимир Годинський, Анастасія Забродська, Наталія Крупська, Л.А. Долинська, Наталія Стемська, Ольга Яхно, Роман Рак, Люба Цюлко, Л. Лиман, Юрій Макар, Люба Ткачук-Сакафа, Марія Ривак, Олена Процюк;

по 15.00 дол. — Борис Таран, Іван Бойко, Володимир і Катерина Вальчук;

12.50 дол. — Адріяна Підвербецька;

по 10.00 дол. — Параскевія Підстригач, Дарія Маркусь, Пелагія Юркевич, Антін Фінковейт, Марія Бартон Лоспіталер, Софія Салдан, Володимир Терлецький, Михайло Мостовий, Віра К. Мацелюх, Микола Барицький, Олена Кокодинська, Целестіна Лойберт, Ольга і Ігор Чмоли, Микола Курчак, Віра Леджер, Ірена Валюта, Омелян Суховерський, Петро Бойчук, Іван Петро Гарбер, Микола і Лусі Цимбалісти, О.М. Бодляк, Іван Дмитрик, Микола Хомяк, Софія Петеш, Микола Криворук;

7.50 дол. — Богдан Боярський;

по 5.00 дол. — Анна Кібало, Михайло Дуб, Яків Шегрін, Богдан Дзюбіна.

НА ТРИВАЛИЙ ФОНД Осипа і Олімпії Добровольської-Гірняк 100.00 дол. зложили д-р Богдан і Марта Цимбалісти; 50.00 дол. — д-р Марія Кознарська;

НА MEMOPPIAЛbHИЙ ФОНД Михайла і Осипи Павелко, в пам'ять Володимира Павелка зложив 1,000.00 дол. **Михайло Павелко.**

ЮРА ШКРУМЕЛЯК

МІЙ КРАЙ

Україна — край мій рідний
Від Кавказу по Карпати,
Хоч веселий — не свобідний,
Він великий і багатий!

Де є в світі краці ріки
Як Дністер, Дніпро-Славути?
Хто покине їх навіки,
Тому в серці вічний смуток.

Де є в світі краці гори?
Де таке повітря свіже?
Де шумлять так гарно бори
І хвилює спіле збіжжя?

Де миліше сонце світить?
Де ясніше зорі сяють?
Де солодше пахнуть квіти —
Як у наших ріднім краю!

О. ГАЄЦЬКА

ПУСТИ МЕНЕ, МАМО, ДО ТАБОРУ

Адріана збудили соняшні промінчики, які крізь вікно дісталися в хату та гладили хлопчика по голівці. В кімнаті вже був рух. Мама складала речі до великої валізки, а Ляриса пакувала свою лялю і книжечки. Адріан вже знав, що вони поїдуть з татком і мамою в гори, де можна буде купатися в басейні, бігати і гратися м'ячиком. Адріан чув, як мама говорила до його старшої сестрички Ляриси про "табір пташат" для дітей, які ще не ходять до школи. Він ще не розумів що таке табір, але знав, що до табору піде тільки Ляриса, його нерозлучна товаришка забав, а він буде з мамою.

Приїхали. У великій їдальні на "Союзівці" було дуже гамірно. Там було багато маминих приятельок і мама оповідала, як вони всі колись давно їздили разом на великі пластові та-

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

"НА ЩОГЛУ ПРАПОР!"

Ми відкриваємо табір... Струнко, друзі!
Під ноги шовком стелиться трава,
І під пташиний щебет на галуззі
Дзвенять привіту радісні слова:

"Сюди прийшли ми в гості до природи,
По усміх сонця, лісу дивний спів,
По буйну радість волі і пригоди,
Що поїть чаром серце юнаків!"

"На щоглу прапор!" Мов крилата птиця,
Злітає вгору синьо-жовтий стяг —
Цілує сонце наші чола, лиця,
Промінцями лягає на устах.

Уже палає в лісі перша ватра —
Яка ж чудова вимріяна мить!
І ліс привітно дивиться на шатра,
І річка стиха приязно шумить.

Шуми, радій, співай, природо, з нами,
Над синім лісом громом загрими,
Щоб ми цвіли веселими квітками,
Щоб, мов дуби, росли-міцніли ми!

бори. Тепер приїхали їхні діти — "пташата" до свого першого табору. Були тут вже дві сестрички, Катруся й Таня, Маркіян зі своєю бабусею Нелею, були теж діти тети Оленки й Мирки та другі. Коли всі станули в пари, щоби перейти до будинку "Львів", де починався табір — Адріан заплакав.

— Мамо, я вмю гарно говорити і співати, сам одягатися й сам їсти, — я теж хочу бути в таборі.

Не було ради — і комендантка Маруся прийняла маленького таборовика до гурту. Радости було багато, хоч після першої "прогульки" маленькі ніжки добре втомились. Адріан гордо ходив зі свистком і відзнакою "лелека" по таборі.

О. ГАЄЦЬКА

БІЛА ХАТА

(Бабусі з Надбужанської землі)

Раз у бабусі я спитала:
— Що таке рідна сторона?
Коли про неї хто згадає
По личку котиться сльоза!?

Бабуся так мені сказала:
— Хоч добре нам на цій землі
Та є на світі ще країна
Миліша, серденьку, мені.

Там біла хата, що схилилась,
В садку вишневім ще стоїть,
У хаті тій я народилась,
В тій хаті проживав мій дід.

Довкола дерева зелені,
І квіти там — одна краса,
А Буг ріка несе водичку,
Там моя рідна сторона!

О. ГАЄЦЬКА

ВАКАЦІЇ НАД МОРЕМ

— Над море їдемо, над море! —
Сказала мама до Марка,
А Марчик з радістю говорить
До песика і до кота:

— Над море їдемо, над море,
Там, де човни і кораблі,
Води такої ще ніколи
Не бачив ти, не бачив Тім.

Радіє Бровко — це ж чудово —
Стрибати будуть по піску,
Орли з паперу кольорові
Полинуть з вітром угору.

Лиш котик Тім став воркотати:
— Нікуди не поїду я,
Залишусь краще біля хати,
Бо море це — не для кота.

.....
Вже світить сонечко пестливо,
Курличуть меві угорі,
В воді хлюпочуться весело
Великі люди і малі.

З піску собі будує хатку
На radoцax малий Марко,
Йому відерце і лопатку
Купила мама вже давно.

А завтра замок ще збудує
І будуть жити там князі,
А на вершку тоді застромить
Ще синьо-жовті прапорці.

ПРИГОДА ІРИНКИ

Плакала маленька Ірка,
Бо на серденьку так гірко:
Неслухняна була зранку —
Пустувала при сніданку.
Мама Ірцю так просила
Щоб чемнесенько сиділа, —
Та Іринка не зважала,
Склянку молока розляла!
Потекло все по обрусі,
По суконочці Ірусі,
По панчішках, черевичках,
На килим і кицю-Ничку!
— Бачиш доню, що зробила, —
Мама Ірці докорила,
— Тепер усе треба прати —
Кицю-Ничку знов купати.
Ірця слізки витирала,
Про свій вчинок міркувала:
"Я матусю перепрошу
Й випрати усе поможу".
Як зробила це Іруся,
Обняла її матуся.
Тепер Ірця веселенька, —
(Киця-Ничка вже чистенька).

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Бл. п. Ірена Дмитренко-Чайківська

Ділимося сумною вісткою, що 1-го квітня 1989 р. відійшла у вічність бл.п. **Ірена Дмитренко-Чайківська**, членка 88-го Відділу СУА у Філадельфії. Покійна була активна у новоствореному молодечому Відділі, і з великим запалом бралася до праці. Залишила в глибокому смутку чоловіка з сином, сестру і дальшу родину.

Членки Відділу взяли участь у похоронних відправах і збрали 800.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Нехай пам'ять про покійну товаришку завжди залишиться між нами.

Управа і членки
88-го Відділу СУА в Філадельфії

Ділимося сумною вісткою, що дня 5 травня 1989 року упокоїлась в Бозі членка 26-го Відділу СУА **Марія Сенайко з дому Дачишин**. Покійна народилась в селі Мальковичі, повіт Городок, до Америки приїхала в 1920 році до стану Міссурі. Тут виходить заміж за Дмитра Сенайка і згодом переїздить до Дітройт. Вступає однією з перших в новоорганізований 26 Відділ СУА і залишається йому вірна до кінця своїх днів. Жертвенна для Відділу, належить також до Сестрицтва при церкві Непорочного Зачаття в Гемтреку. Членки обох організацій відпровали покійну з прапорами і відзнаками до церкви Н.З. а відтак на вічний спочинок на кладовище Монт Оліверт. Прощала покійну голова Відділу згадуючи її заслуги. В великому смутку залишилась дочка покійної Марія, внуки, правнуки, союзнянки, знайомі. Спи спокійно дорога союзнянко, земля американська хай буде тобі легкою.

Управа і членки 26-го Відділу СУА,
Гемтрек, Мічіген.

Ділимося сумною вісткою із членством СУА, що дня 13-го березня 1989 року упокоїлась в Гемтреку **Стефанія Анна Лужецька** з дому Дзиндза. Покійна народилась в 1894 році в Новім Самборі. По закінченні гімназії вийшла заміж за суддю Е. Лужецького. До Америки прибули в 1949 році до Дітройт і тут покійна вступає в ряди СУА, де працює, як кореспондентська секретарка. Маючи гарний голос, часто співає під час імпрез Відділу. Належить також до Марійської Дружини при церкві Непорочного Зачаття. Похорон відбувся при численній участі членок обидвох організацій. Прощали покійну від СУА Катерина Кобаса, від Округної Управи Орися Лончина. Покійна залишила в смутку братанків, сестринок та родину в Польщі і в Україні, членок СУА і Марійської Дружини. Спи спокійно дорога союзнянко, хай легкою буде тобі земля американська.

Управа і членки 26-го Відділу СУА,
Гемтрек, Мічіген.

3 НАГОДИ

3 нагоди 90-літнього ювілею **інж. Романа Раковського** присутні, родина і гості зложили на Український Музей в Нью-Йорку 400.00 дол. — **64-ий Відд. СУА.**

3 нагоди 85-ліття нашої дорогої і Вельмишановної **Люби Раковської**, довголітньої членки Управи 64-го Відділу, СУА складає 100.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, — **64-ий Відд. СУА.**

Датки на БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Нью-Йорку:

1,000.00 — Союз Українок Америки, 71-ий Відділ;

по 500.00 дол.: Ірина і Богдан Чайківські, Марія Холєвчук, СУА Округа Нью-Йорк.

400.00 дол. — Євген і Оксана Луцькі;

350.00 дол.: 93-ий Відділ СУА;

50.00 дол.: Український Народній Дім у Гартфорді, Коннектикут;

2,000.00 дол. із завіщення бл.п. Зенона Нижанківського.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 28-ГО ВІДДІЛУ СУА

Загальні збори 28-го Відділу СУА відбулися 29-го січня 1989 р. в Ірвінгтоні, Н.Дж. Округну Управу репрезентувала заступниця голови СУА для справ культури п. Ліда Гладка та касирка Округної Управи Ольга Муссаковська. На зборах вибрано **Управу в такому складі:** голова — Надя Бігун, заступниці голови: З. Воробець, О. Гнатик, О. Муссаковська (стипендії). Секретарки: І. Хамуляк, Ю. Демчук, касирка — Л. Падковська. **Референтки:** організаційна — М. Гординська, Н. Беднарська, культурно-освітня — І. Качмарська, Н. Загайкевич, імпрезова — Т. Богданська, О. Яворська, бібліотекари — Н. Загайкевич, Стрижак. Комісія Суспільної Опіки: С. Андрушків — касирка, О. Гнатик — листування і посилки, З. Воробець — транспорція, Л. Тур'янська — листи до хворих, М. Дурбак — поміч. Пресова — М. Храплива, господарські: — Ю. Луків, П. Ляцко, А. Мокринська.

Контрольна Комісія: С. Олесницька, О. Цяпка, І. Лисинецька.

Марія Робак,
секретар Загальних зборів

РІК 1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК СУА

54-ий Відділ СУА у Вільмінгтоні, Дел. вітає нових членок: д-р Ірену Столяр, яка вступила до Відділу у 1988 р. і Марусю Кеннеді та Галину Мардеч, які вписалися у 1989 р. На все добре!

Ірена Щерба,
секретарка Відділу

Управа і членки 17-го Відділу в Маямі, сердечно вітають нових членок: **Мирославу Тершаковець і Людмилу Венгльовську,**

Ірина Ракуш, голова 17-го Відділу СУА

Correction:

Please be aware of the fact that a mistake was made in "Our Life" issue number six, page 23. "Participation is the Key" was written by Mary Anne Mikoski, President Branch #108. Please accept our apologies.

FEMINISTS DESPITE THEMSELVES

Women in Ukrainian Community Life 1884-1939

By Martha Bohachevsky-Chomiak

Illustrated. Cover Design: Tanya Krawciw.

460 pp.

Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies.

Distributed by: University of Toronto Press.
\$29.95

Distributed in the USA

Ukrainian Academic Press
Division of Libraries Unlimited, Inc.
6931 South Yosemite Street
Englewood, CO 80112
Toll-free number: 1-800-237-6124

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$15.00, half year \$8.00, single copy \$1.50.
COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 15.00 American dollars.

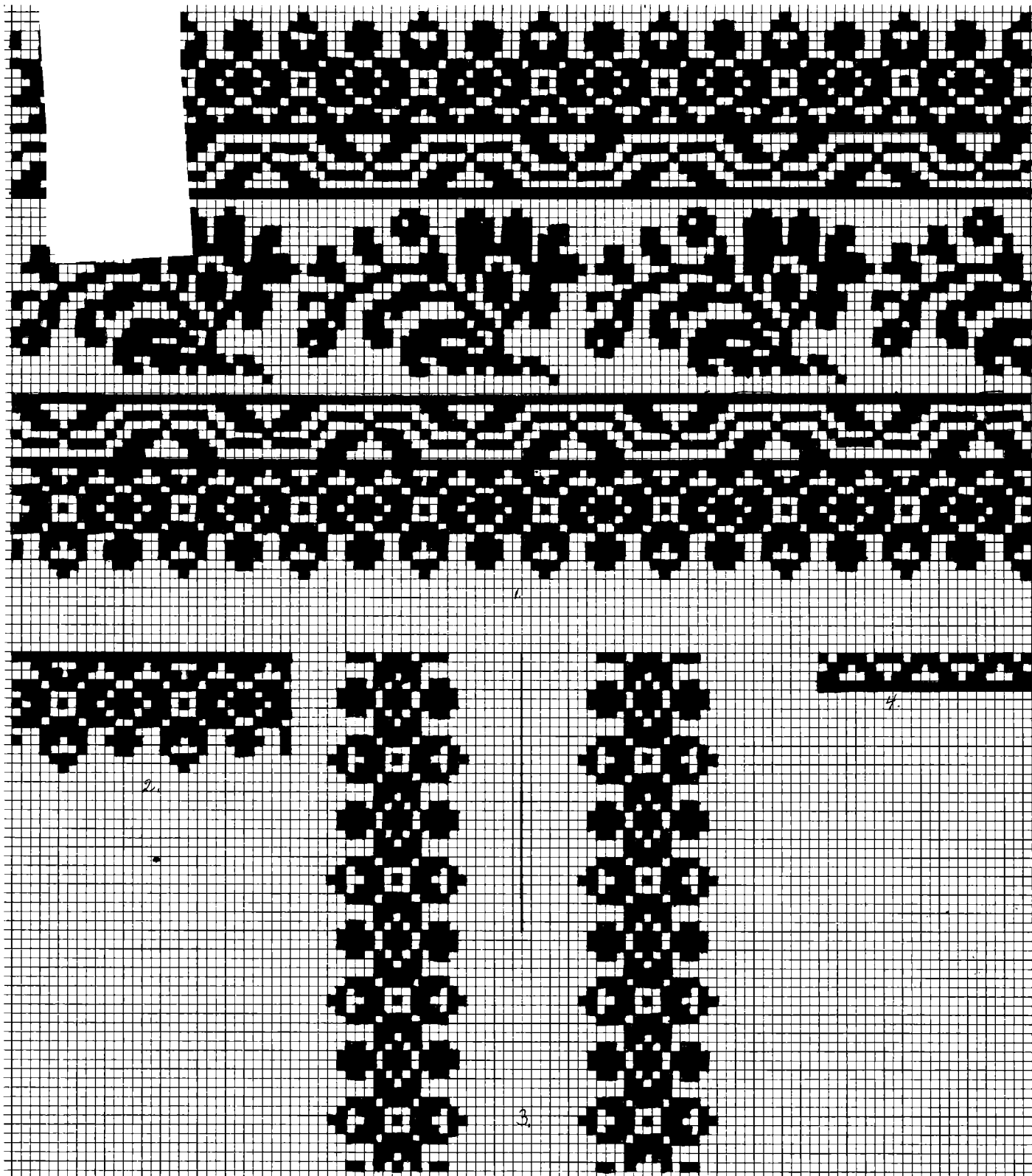
ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодинокое число 1.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських доларів.

©Copyright 1989 Ukrainian Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
FAX (201) 772-1963

Чорна блузка вишита темно жовтими нитками Д.М.С. ч. 782 або вишневими ч. 498. 1. Вуставка. 2. Манжет. 3. Пазуха. 4. Листва навколо шиї. Взір Сокальський, село Себечів. Олена Кульчицька "Народний одяг Західних Областей У.С.С.Р." Київ 1959. Оригінал вишитий чорним. Композиція та рисунок Ольги Трачук.

Black blouse embroidered with yellow thread — DMC #782, or cranberry colored thread #498. 1. shoulder inset, 2. cuff, 3. gusset, 4. band around neckline. Embroidery design is from Sokal' Region, the village of Sebechiv. Olena Kul'chycky, "Folk Costumes of Easter Regions of USSR" Kiev, 1959. The original was embroidered with black thread. Composition and drawing by Olha Trachuk.